

მაია ქეზისაშვილი

თოლია

მაია ძეხისაშვილი

თოქია

თბილისი – 2015

ISBN 978-9941-0-7982-5

კლდე

კლდე ვარ სალი, არწივების საბუდარი,
რუხი მკერდი განგებისთვის მიმინდია,
ცივ სიპებზე მართვეები ბრჭყალს ილესენ,
შავი გული ვერ მომიკლა ცხელმა ტყვიამ.
ცივა გარეთ, სოხუმს ათოვს თეთრი ღამე,
ფიქრიც არ მსურს, ღამეს როგორ ვუდარაჯო;
ვდგავარ ქარში, შეუცვლელი ჯარისკაცი,
რად დამტოვეთ უქუდოდ და უფარაჯოდ?!
იყო ომი, დევნილთათვის ვიყავ ფარი;
ტყვეც ვიყავი, მაგრამ მოძმე არ გავეცი,
ბებერ გულში შევინახე დროშა ძველი
და არწივებს შეუცვლელი გადავეცი.
იქნებ, ერთხელ გაგახსენდეთ ცივი ძმები,
მე ხომ თქვენთან ერთად გვერდში მიბრძოლია,
კლდემ ვერავინ გავიმეტე მოსაკლავად,
ბეჩავს ტყვია ერთხელაც არ მისროლია...
მკერდზე დამრჩა ბევრი შავი ნატყვიარი,
მოგონებებს ვერ ვიშორებ მე თავიდან,
თუ გაჭირდა, ომებს კიდევ გადავიხდი,
მაგრამ, ძმებო, უთქვენობას ვერ ავიტან!

პაატა

დუშეთის ბატალიონი, სისხლი, ცრემლი და სიონი...
ბაზალეთის ტბა, გუმისთა, ალაზანი და რიონი.
სანთელ-საკმელი, ძაძები, გოდება, დედის ჭაღარა,
დადუმებული კერები, მუნჯი დაფი და ნაღარა.
შავი ჩამონვა ნისლეები აქ, ძმათა სასაფლაოზე
და გაიღეშნენ სვავები სისხლიან სასაკლაოზე.
ვერ ამოვდივარ სანგრიდან, აქედან ვდგავარ დარაჯად,
ვერც გავიხადე ჩაცმული დედის ნაკერი ფარაჯა.
მე ვერ დავბრუნდი დუშეთში, ველარა ვნახავ ბაზალეთს,
შენ კი დამდგარხარ, ატყუებ, აღმოსავლეთს და დასავლეთს.
„ნინ, ნინ გასნითო!“ — ყვიროდი, მერე სულ უკან გვატარე,
იმდენი იმეცადინე, რომ მტრის ხახაში ჩაგყვარე.
ვიბრძოდით, როგორც ლომები, ახლაც ბრძოლა გვაქვს ზამთართან,
ვერ მოველ დამარცხებული, მე დედამ ასე გამზარდა.
დამიცვდა ჭრელი წინდები, რომ დამიქსოვა სწორფერმა,
მშობელმა დარდს ვერ გაუძლო და დამიტირა სოფელმა.
გულის ჯიბეში მიცვდება, თინიკო, შენი სურათი,
ვაი, თუ აღარ გიყვარვარ, ვაი, თუ გამიგულადდი.
დედის ნანერი წერილი, ზედ ცრემლია თუ მელანი,
დიდი ხანია, აქა ვარ და მენატრებით ყველანი.
რამდენი გული გაჩერდა, ვერ ნახვენ მამა-პაპანი,
რამდენს დაურჩა კერია, ვერდარწეული აკვანი.
ტირის, თმებს იშლის შავი ზღვა, ვერაფრით გამოგვიგლოვა,
ცივი კლდის პატიმარი ვარ, ჩემს დასახსნელად ვინ მოვა?
ამაყი ბიჭი ვიყავი, გულიცა მქონდა დიდია,
პატარა ტყვიამ მაჯობა, ქვეყანამ ვერ დამიტია,
მე არც მიცდია გაქცევა, აქ არის ჩემი სიონი,
სადაც უწყალოდ ჩახოცეს დუშეთის ბატალიონი.
დუშეთს ვერ მოველ ვალმოხდით, აქ დაჰკრა ჩემმა საათმა.
აქ ვრჩები საქართველოსთვის თავშენიწერილი პაატა!

თოლია

რამდენი ხანია, აღარ მინახია,
როგორ მენატრება ზღვა,
მე ამ მონატრებას თოლია დავარქვი,
რა უნდა ვუნოდო სხვა.
როგორ მომენატრე, ველარ ვძლებ უშენოდ,
უშენოდ ვერ ვცოცხლობ, მოვკვდები მგონია,
შორიდან გკოცნი და შორიდან გეხვევი,
როგორც უშენობით დაღლილი თოლია.
ჩურჩულით მიჰყვება ჩუმი ზღვა ნაპირებს,
მე ველარ გიხილავ ვერასდროს, მგონია,
მინდა, გადმოვფრინდე როგორმე შენამდე,
ტალღებში ჩავეშვა ვით თეთრი თოლია.
თითქოსდა, შორიდან მომესმა შენი ხმა,
თითქოსდა, ხელს მიქნევს თეთრი მაგნოლია,
მე ამ მონატრებას თოლია დავარქვი,
უშენოდ დაღლილი, ეული თოლია.

თოვს და თოვლში აღარ მოჩანს ხიდი.
დგას სოხუმი, ვით დაჭრილი გედი,
შავი ფიქრი შესჩვევია ისევ,
წლები მიდის დუმისის და სევდის.
ჩემს ფიქრებში შემორჩენილ ქალაქს
ცივ ფილებზე გაცოცხლებულ დუმისს,
ხიდის იქით მოქვითინე დედას,
აღბათ, ვერვინ გაუნელებს ტკივილს.
ხიდის აქეთ ვერ ვიკავებ ცრემლებს,
ხიდის იქით მიეყინა მთვარე,
როგორ იქცა მოოხებულ მექად
ეს, ყველასთვის საოცნებო მხარე.
სიყვარული გამიფრინდა ცაში,
რწმენა მექცა ბორკილად და ზღუდედ,
იმედილა შემრჩენია ხელში,
დავიბრუნო ბედნიერი ბუდე.

თითქოს, ვიღაცას მოველი შორით,
ნაპირს ასკდება ტალღა მქუხარე;
ორნი ისმენენ მოთქმას და გლოვას,
მთვარე მტირალი და მზე მწუხარე.
ეს ქვიშა ძმათა სისხლმა დაფერა
ისევ თბილია ნაპირი, თითქოს,
წამოუბერავს ცივი ზამთარი
და თოლიები ცივ ფეხებს ვითბობთ.
მე თოლია ვარ, თეთრი თოლია,
მარტოს ნაპირზე მიკვნესის გული
ვერსად წავედი, შემოვრჩი ქალაქს,
აქ მიტოვებულ საფლავებს ვუვლი!

ენგურის ნაპირს ტკივილით დაღლილს,
ცრემლისგან დამწვარს, მოარულ აჩრდილს.
ენგურის იქით გაზომილ მანძილს,
ოდას შერჩენილ ცარიელ აკვანს
და მუზარადში ამოსულ იებს,
სამურზაყანოს ტყვედ გადაცემას
შთამომავლობა არ გვაპატიებს!..

ის ბიჭები

ზღვის ნაპირზე დაფარფატებს ფერფლისფერი თოლია,
თავს ფიქრები დასტრიალებს, დარდი შემოსწოლია.
ის ბიჭები, ალვის ტანნი რომ მიჰგავდნენ გოლიათს,
თეთრ ნისლებში გაცრეცილან — ქარებს გადაჰყოლიან...
მათი სისხლით დაფერილა სანაპირო ზოლია
და ბილიკებს მარტო ტკეპნის ფერფლისფერი თოლია.

უსოხუმოდ

გინდაც ეცადო; წარსულს მაინც ვერ დაიბრუნებ!
ენგურის ნაპირს კოცნად შერჩა შენი ბავშვობა,
უმისამართოდ გაფრენილი წლები ლამაზი
და ხიდის იქით დარჩენილი ახალგაზრდობა.
გაზაფხულია, ბრუნდებიან ბუდეც მერცხლები
და თოლიები ზღვის ნაპირზე კენჭებს ითვლიან,
ო, ღმერთო ჩემო, მომეც ფრთები, რომ გადმოვფრინდე
ამდენი ხანი, უსოხუმოდ არ შემოძლია!!!

მოკლული ჩიტი

მზეს თითქოს წამით ჩასძინებოდა,
როგორც არასდროს, ზღვა იყო მშვიდი.
იდგა დაისი. ქვიშაზე იწვა,
სოხუმი, როგორც მოკლული ჩიტი.
ძმათა გაცემის, ძმათა დაცემის,
უღვთო ლალატის მოწმე პირველი,
იწვა და შველას აღარ ელოდა,
იდგა სიჩუმე გასაკვირველი.
სამგლოვიაროდ დუმდნენ პალმები,
აცრემლებულან მაგნოლიები,
მკლავწარკვეთილი ევკალიპტები
და საფლავებზე ლურჯი იები.
ო, როგორ მინდა, ხმა მქონდეს მჭექი,
როგორც ავდრის დროს ელვა და მეხი,
გამოვადვიდო მოკლული ჩიტი,
სოხუმში კიდევ დავადგა ფეხი.
და როგორც ცოდვა ნაპატიები,
თეთრ ობელისკებს შვენის ისები,
ტანს აიყრიან ევკალიპტები,
აყვავდებიან მაგნოლიები!..

რამდენ სიცოცხლეს დაეხურა მძიმე კარები;
დაფნის გვირგვინი კი სატანას მიაქვს ხარხარით!..

სხვაგან სად არის ცის ასეთი კრთომა, ლაჟვარდი,
როგორც აქ არის, სიმნვანეში, მამადავითზე,
თითქოს, დაცლილი ვიყავ გრძნობა-ფიქრებისაგან,
ამოველ ახლა და სხეული შუქით აღმივსე.
თუ ქარია და შიშით კრთიან ჩრდილები ხეთა,
სულ არ შემაკრთობს შარიანი ქარის თარეში,
აქ საფლავები ბუმბერაზთა მელიან დევნილს,
როგორც გაყიდულ მამელუქებს უცხო მხარეში.
აქ ნვიმაც ჩოქვით ეახლება წმინდა საფლავებს,
ხმას გამოსცემენ მის ქვითინზე ცივი ლოდები,
მზე სხივებს აწვდის მისართმევად მიმქრალ გვირგვინებს
და შემოდგომას ხარკად მოაქვს ოქროს ფოთლები.

ჩემი ცხოვრება ჩუმი ფიქრია
და ჩემს ფოთლებში ქარი ისვენებს,
დრო ულმობელი შემოაცლის ფოთლებს,
მერე ხომ ქარიც არ გამიხსენებს.
ვიდგმები მარტოდ — ცხოვრება მიდის,
როგორც ვყოფილვარ, აღარ ვიქნები
და მწყდება გული, ვერავის ვუთხარ
ჩემი ოცნება, ჩემი ფიქრები.
იტყვიან, იყო, იდგა სანწყალი,
და მწუხარებით უდროოდ გახმა,
ან რისთვის მოველ წუთისოფელში,
ვინ დამპატიჟა, ღმერთმა თუ ხალხმა?!

ალაზნის ველი

ლამენათევი, ნანამები ღრუბელი ცაზე
ნამტირალევი, ნამთვრალევი, ალიონს ხვდება,
მზე ეფინება, სველ ნამნამებს აუფერადებს,
აავსებს შუქით, მერე შუქი გადმოიღვრება.
შეიშმუშნება, პირს დაიბანს სველი ბილიკი,
ცა აენთება ლაჟვარდისფერ-ზღვისფერ-ცისფერად,
დღე აჩქამდება, ჩუმი ხმები ტყეს გადაუვლის
და ყურს მისწვდება მომაკვდავი გედის სიმღერა.
დაღლილი ქარი ბებერ ვერხვზე ფრთებს შეისწორებს,
თან შემოავლებს ალაზნის ველს მზერას ვნებიანს,
სადაც ნყალდანყალ ხეტიალი არ მოსწყინდება
და ნეკერჩხლები ქალებს ნითლად შემონთებია.

საქართველოში დაბადებულმა,
დაბერებულმა შოთას ლექსებით,
გალაკტიონით ენაადგმულმა
მე ვით დავწყევლო ჩემი ფესვები.
რა ვქნა, სხვა ქვეყნის ცა მე არ მინდა,
თუმც ვაჟაობენ, მაგრამ არიან?..
ქართული ზეცა დამყურებს თავზე,
როგორც ფშავური ქალაღია...

რა ფერებია, ნაფერებია,
ლამე ბნელია? რწმენა ძნელია,
ისე ანათებს ვარსკვლავთა ჯარი
და სადღაც ისე მოსთქვამდა ქნარი.
წარმოვიდგინე, მე ვიყავ ღმერთი
და არა, ვილაც, მოკვდავი ქალი,
მივხვდი, რატომღაც შემეძრა სული,
მივხვდი, ვფიცავარ საფიცარს იმწამს,
რატომ აგკიდეს შენ მძიმე ჯვარი,
რად გეძახიან ღმერთების მინას!

თბილისი

შენს ოთახში დაღლილ ტიტებს ისევ ძინავთ,
განთიადი კი სარკმელთან თვლემს,
ცისკრის ვარსკვლავს, თითქოს, თავი დაუხრია
და ბულბული ნაღვლიანად სტვენს.
შენ გელიან, უშენობას ვერ უძლებენ,
მოლოდინში ჩამომჭკნარან ტიტები,
მენატრება შენი მზერა საოცარი,
მენატრება შენი ნაზი თითები.
სპილენძისფერ მთვარეს ფერი წასვლია და
დღე ნაწვიმარ ქვაფენილზე გდია,
ჩემმა კვნესამ ტიტებს თვალი აუცრემლა
და ამ ცრემლებს მონატრება ჰქვია.
მზე ამოდის, ღამის თბილისს ვეთხოვები,
ოქროს სხივებს მოუქარგავს მთანმინდა,
ვხვდები, უკვე საბოლოოდ რომ გშორდები,
მაგრამ შენი დავინწყება არ მინდა.

ჩუმი სანთლები იცრემლებიან,
კრთომით ქრებიან,
ნდომით კვდებიან
და შენს ნაზ თითებს ელოდებიან.
რაზე ტირიან, ნეტავ, სანთლები,
ასე, უალოდ რატომ იწვიან,
დადუმებულან ირგვლივ ღმერთები
და შებრალება სულ არ იციან.
ჩუმად ტირიან ჩემი სანთლები
ასჯერ ცოდვილნი, მაგრამ მართლები.

სიყვარულისთვის

სიყვარულისთვის ყველა მსხვერპლი დასაშვებია,
სიყვარულისთვის არ არსებობს წონა, ასაკი,
გიყვარდეს, მაგრამ მის წინაშე ნუ დაეცემი,
შენ შეგიძლია, სიყვარულით იყო ამაყი.
თუ შეგიძლია შეყვარება, ბედნიერი ხარ,
რადგან ამქვეყნად უნიჭონიც იბადებიან,
მთელი ცხოვრება თამაშობენ სიყვარულობას
და სიყვარული არ იცინა, ისე კვდებიან.

ფიქრიას

დალლილი მთვარე შენს სარკმელთან რომ ჩამოდგება,
მყუდრო ოთახში გადმოაბნევს შუქს — ვერცხლის ფულებს,
სიზმარმორეულს თავზე ნაზად მოგეფერება,
მერე ნავა და ცაზე ადგილს კვლავ დაიბრუნებს.
ჩუმად დარაჯობს შენი ძილის ლამაზ ფერიას,
სულ ყოველ ღამე შენს ფანჯარას შეჰყურებს მცველი
და როცა დილით ცას ჭაღარა შეეპარება,
განშორებისას თვალს მოსწყდება ცრემლები მწველი.
ეს ცრემლებია დილის ნამად რომ ჩამოსულან,
შენი სარკმელი ამ ცრემლებით დაიფარება,
შენ გაიღვიძებ ალიონზე და წამოდგები,
ქურდი ღამე კი ოთახიდან გაიპარება.
სულ თან წაიღებს, სულ აკრეფავს ღამე უჩინო,
რაც წინა ღამეს მთვარემ შენთვის გამოიმეტა,
შენ ვერ მიხვდები, მთვარეს ასე რატომ უყვარხარ
და რატომა თვლის მთვარე ღამეს თავის იმედად.

მოდის მნახე

მოდის მნახე, ერთხელ მნახე,
დამანახე შენი სახე,
რომ გიამბო, ვით მიყვარდი,
შენთვის როგორ ვივაგლახე.
მოდის მნახე, ერთხელ მნახე;
ვიცი, არ ხარ შავი ქვა, ხე,
ხმა გამეცი მიტოვებულს
ისეც ბევრი მეუმძრახე.
მოდის მნახე, ერთხელ მნახე;
თეთრი ციხე — მოდის მნახე,
ძველ ადგილას გელი ისეც.
გული შენთვის შევინახე.

რამ მოგიყვანა

ისე გშორდები, შენი სახე ვერ დავიხსოვო,
წარმოსახვაში ჩემს ოცნებებს ვეღარ ვცილდები,
თუ არ გიყვარვარ, ოქროს კოშკებს ნუ ამიშენებ
და ნურც სიყვარულს ნუ შემპირდები.
ისედაც მიჭირს, ოცნებები გავინაპირო
და დაჩოქილი ვინანიებ ჩადენილ ცოდვებს.
თუ იცი, ნაღდად, შენ ყველაზე უცოდველი ხარ,
მამ, ქვა მესროლე — ნუ შემიცოდებ!
წავედი შენგან, მე არასდროს არ დავბრუნდები,
მე სიყვარულის მოგეც ნება, თამაშის განა?!
და თუ თამაში არის შენი სულის ნაწილი,
მითხარი, ჩემთან რამ მოგიყვანა?!

ვიოლინო

ბრა ჩაქრა და დარბაზს ჩუმი უვლის სევდა,
რეალობა სადღაც სულის იქით დნება,
მგონი, უკვე ახმიანდა საქსოფონი,
სადაცაა, ვიოლინოც ატირდება.
ორკესტრს ვიღაც იდუმალი დირიჟორობს,
დგას ნიკალა, მილიონი ვარდით ხელში,
პარტერს აკრთობს ვიღაცის ყრუ შეძახილი...
და ქვითინებს ვიოლინო მოძრავ ხემში.
კვნესის გრძნობით, დარბაზს ათოვს ვარდის სუნთქვა,
მართლაც, გრძნობას მუსიკაში გზა ჰქონია,
ვიოლინო სულ ჩემს გულში ქვითინებდა,
მას ვუნოდე სიყვარულის სიმფონია.
და როდესაც ვიოლინო რჩება მარტო,
წყდება ჟღერა, ღრმა ნალველი აწევს სიმებს,
ნეტავ, როდის ამღერდება ნაცნობ ხმაზე,
ვეღარ ვუძლებ ყოველ ღამე ცრემლის წვიმებს.

იოანეს

ჩემო სიცოცხლის სიცოცხლეო,
ჩემო გაზაფხულის ატირებავ,
ჩემო მარტის წვიმავ, შხაპუნაო,
ჩემო იმედო და დაპირებავ.
ჩემო ფიქრის დედავ, ფიქრიანო,
ჩემო ქარის ტოტზე შემოჯდომავ,
ჩემო ადრიანო ზამთარო და
დაგვიანებულო შემოდგომავ.
ჩემო სიხარულის სიხარულო,
ჩემო სიცოცხლის დაპირებავ,
ციცინათელების ციმციმო და
ჭიამაიების გადაფრენავ...

მწვანე ბალი

რა ვქნა, სად წავიდე,
რა ვქნა, სად ვიჩვილო,
ვინ ისმენს ამ გულის ფეთქვას,
ნეტავ, შენთან ვიყო,
რომ ფიქრი გაგიყო
გინდ შენი აჩრდილი მერქვას.
სულ არ გამოცვლილხარ,
ისევ ყელს იღერებ,
სულ არ დაგტყობია წლები,
მგონია, კვლავ მოხვალ
ჩემთან პაემანზე
მგონია — იქნება ვცდები.
მწვანე ბალს კვლავ ახსოვს
ჩვენი შეხვედრები,
უძირო თვალების შუქი,
სულ შენი ბრალია, გზა ფიქრმა გალია
ამ ლექსსაც ისევ შენ გჩუქნი.

საათი

ღმერთმა მომცა სიცოცხლე და
შენ კი წუთებს მითვლი.
დაუკარგავს შენგან დევნილს,
დროსაც თავის ხიბლი.
შესდექ წამით, თუნდაც ერთხელ,
ჩაგეძინოს იქნებ;
ველარ ვუძლებ შენს სახეზე,
მიმოფანტულ ციფრებს.
ითვლი წუთებს და საათებს;
თუ წამების შხეფებს,
ვერც ვერავინ გედავება
ყველა დროის მეფეს.

თეთრი და შავი არაგვი

ფასანაურელ ვაჟკაცსა,
მიცნობდა ვაჟას ჩარგალი,
ქალამნად მეცვა მიწა და
ქუდად მეხურა ცარგვალი.
ვიყავ წვრილშვილის პატრონი,
ცოლეურთ მება ყვეარი.
გუდანის ვიყავ მლოცველი,
შავიქენ დამანყევარი.
ხატობას აველ სალოცად,
ჭედილაც დავკალ ზვარაკი.
ისეთი საქმე შამემთხვა;
თავად მგონია არაკი.
ბევრიც ვსვი ყანნი პატარა,
მაჯობა ჟიპიტაურმა;
მწვადი რო შამაილია,
მოჰქონდათ ჩობან-ყაურმა.
მე კი არარა მინდოდა,
ავად ამენტო თვალები,
ანგელოზებად მეჩვენენ
ლამის მთევარი ქალები.
ვტანჯე ნათხუარ ფანდური,
კაფიებ ვუთხარ ქალებსა,
პასუხად ერთი დიაცი
არ მაშორებდა თვალებსა.
ლამე სულს ლევდა ცის ფონზე,
თენებას ეკლდა აღარა,
შინისკენ წასვლა მწადია,
შინ ცხენი მყავდა სალარა.
თვალთ მიბნელდება, წვრილშვილი
რომ მაგონდება ბინაზე.
პატიოსანი ცოლი და
ჩემთან იმისი სინაზე.
შემყვარებია ქალაი,
ხატობას ლამის მაყრობა.

დავაგდე კაცმა ცოლ-შვილი
და მივატოვე სახლობა.
ქამარ-ხანჯალი ვიპირე,
ცხენიც შევკაზმე სალარა,
თეთრი ნაბადი მოვიგდე,
დავწყევლე ჩემი ჭალარა.
რიჟრაჟი იყო, საყდრიონს
ლობეს მამალი ყიოდა.
ჩემი გულისა მურაზი –
წყაროზე ჩამოდიოდა.
დაცევი, ვითა მიმინო,
ფარად ნაბადი ვიფარე,
მოვიგდე ცხენზე ქალი და
კვლავ უკან გამოვიპარე.
მოფრინავს ჩემი ცხენი და
დილა მომყვება ფეხადა,
ნეტავ, არ გათენდებოდეს,
ფასიამც გადამეხადა.
გაეგოთ ქალის ბიძებსა,
დაუდევენებავთ მდევარი.
წვრილშვილიანმა მოსტაცა
ქალი, ხატობას მთევარი.
მივქრი და მომდევს ასამდე
ცხენოსან-ფეხოსანია,
შავხედე, გული შექანდა,
სუყველა წვეროსანია.
ავჩქარდი, უფრო ვუტიე
ცხენით შევვარდი არაგვში,
მეორე ნაპირს ფონს ვეძებ;
წყალი ხან გვანყობს, ხან დაგვშლის.
წამილო წყალმა ქვედაქვე,
მატარა, ქვიშით ავივსე.
ხან ჩამიხუტა გულდაგულ,
ხანკი, მენევა ნაპირზე.
იქ, სადაც თეთრი არაგვი
შავ არაგვს გულში ჩაიძვრენს,

ნამართვა წყალმა ქალი და
მე მომისროლა ნაპირზე.
დავკარგე ქალი ცისნამი,
ცხენი დავკარგე საღარა,
ვეღარც ცოლ-შვილში დავბრუნდი,
რომ შევირცხვინე ჭალარა.
ავუგე წმინდა საფლავი,
ლოცვად ვუდგევარ ბერია,
სიყვარულს ვერ დავივიწყებ,
სხვა ქვეყნად არაფერია.
არ ვყოფილიყავ მლოცველი,
გუდანო, შენი ხატისა,
ცოდვა დავიდე სამძიმო,
ნეტავ, სიკვდილი მალირსა.
ეგებ, იმქვეყნად შევყროდე,
ცისნამსა, ჩემსა მთვარესა.
ამქვეყნად რა დამრჩენია,
სიკვდილის მოზიარესა.

თოვლი

მესიზმრა, თითქოს, თოვდა ძალიან,
ფიფქებში ვეღარ გხედავდი, თითქოს,
შენს ნაფეხურებს ავსებდა ფიფქი
და ზედ მაყრიდა ქარბუქი იმ თოვლს.
შევხედე ზეცას, თეთრსა და მაღალს,
უსუსურობა ვიგრძენ თავისა,
რა პატარაა ადამიანი,
განა, აქვს ძალა თოვლთან დავისა?
გამომეღვიძა, ნამქერში დაღლილს
და თურმე, მართლა მოუთოვია,
რამდენ ნაფეხურს ნაშლიდა, მაგრამ
პასუხი არვის მოუთხოვია.

ლოთი

სალამოს ბინდში სინათლე სულს ლევს,
მთვარეც გამოჩნდა ნასადილევი,
ისე უგდია ძირს ღრუბლის ქულა,
ვით ნადირთ მეფეს — ნანადირევი.
მთვარეს უცდიდა, ალბათ, ტირიფიც,
რომ უალერსონ ერთურთს მიჯნურთა,
სიტყვები უთხრან ჯერაც ართქმული.
„ლილეს“ მღერიან თეთრნი ქორაფნი
მუხანი ვახშმად ემზადებიან,
და ქორიკანა ნაკადულები
აქ, მთვარის შუქზე ფერადდებიან.
ღელის პირას კი უტყვი და მშვიდი
ღევს ჟანგიანი, ჩემფერი ლოდი,
დუდუნებს ჩუმად და იცრემლება,
ვით მიგდებული, ბებერი ლოთი,
რადგან დაკარგა აქ გვერდზე მდგარი
კელაპტარივით თეთრი ფიჭვები,
ხეები, როგორც ჯარისკაცები
შინმოუსვლელი მწვანე ბიჭები.
და სტკივა ლოდსაც გული ლოთისა,
როგორაც სტკივათ მოჭრილი თითი.
უამბობს მთვარეს ამბავს მწუხარეს,
შემოსწოლია ნალველი დიდი.
გული უფუის ნამეხარ ძელქვას,
მოჭრილ კოპიტებს ჯერაც სდის ნვენნი,
შემოსევია თითქოს ქისტეთი
მოუკვეთიათ მტრისთვის მარჯვენნი.
მთვარე კი ბრძენი, ვით სოლომონი,
დაჰყურებს წყენით, ჩუმი, მდუმარი.
ესწრაფვის, მალე გათენდეს დილა,
ცას გაერიდოს ღამის სტუმარი.

დედაშვილობა

აქვე, ახლოს, ერთ პატარა სადარაჯოს
მიეკედლა სულ უბრალო ერთი ძაღლი,
არ ჰქონია სანყალს, ალბათ, ლუკმა-პური
და მოძებნა მან ძაღლურად ბინა-სახლი.
ცოტა ხანში მან მოვალედ იგრძნო თავი,
გაენია დარაჯისთვის სამსახური,
სიფხიზლისთვის ერგებოდა ხმელი პური,
არც უნდოდა ქადები და ხაჭაპური.
მაღე ძაღლმა, უსახელომ და უსახლომ,
ხუთი ჭრელი, ანცი ლეკვი გააჩინა,
მაგრამ აბა, თვითონ ლტოლვილს, შეფარებულს
ვინ მისცემდა ხუთისათის საკმარ ბინას.
ერთ დღეს სადღაც მოაფარეს დედა ძაღლი
და ლეკვები ვიღაც ძიას გაატანეს...
რომ გაიგო ძაღლმა მერე ბევრი სდია,
ვერ იპოვა, ლეკვები სად გადაყარეს.
უნდობლობა, შური, ბოღმა და ცრემლები,
დედობასთან ძალით გამოთხოვებაზე,
ინვა სადღაც, მიგდებული, ბნელ კუთხეში
და ფიქრობდა თავის ძაღლურ ცხოვრებაზე.
ეს რამდენი დღე შეცვალა ღამემ ბნელმა,
ძაღლი ერთ დღეს გამოვიდა, კართან დგება,
ფიქრობს უკვე დარაჯი და მისი მოდგმა,
რომ მყეფარი თვის სამსახურს უბრუნდება.
მაგრამ ძაღლი გაჰყვა ღობეს სულ სირბილით
მან მეორე სადარაჯოს იქ მიაგნო,
თურმე სხვა ძაღლს იქ ლეკვები დაეყარა
და იმდენი უტრიალა შორიახლო,
რომ სხვა ძაღლის სხვა ლეკვები მოიპარა,
სათითაოდ გადმოზიდა პანჩები
და დედობა დაიბრუნა ძაღლმა, უტყვმა,
გრძნობა დიდი გახდა კაცთა საძიები.
არც პროფესიით კინოლოგი ვარ,
არც მონოდებით კაცთა მგმობელი,
მაგრამ ძაღლებმა უნდა გვასწავლონ
როგორი უნდა იყოს მშობელი?!

გალია

ეს მე არ ვარ, ვილაც, უცხო შემომცქერის სარკიდან,
თითქოს ვიცნობ, მაგრამ ცნობაც, გეფიცებით, არ მინდა.
ვიცნობ თვალებს და თვალებში
ფიქრებს ვიცნობ ჩემეულს,
ვიცნობ ღიმილს, მაგრამ ვერ ვცნობ
ღიმილს, ღვარძლში შერეულს.
ეს სხეულიც, თითქოს, ჩემი სატუსალო სულისა,
გონება კი, ვით სასწორი ბოლმისა და შურისა...
სულო, ვნუხვარ, ამ სხეულში, ამ სარკეში დარჩები,
იქნებ კიდევ გესიზმრება თეთრი ურა რაშები.
რით დაგხსნა, რა ვინამო, ვით აგყარო გალია,
ლოცვაც ვცადე, არვინ მისმენს, ღმერთსაც არა სცალია.

ნადიმზე

თითქოს ზეცაში ვიყავ ღმერთებთან,
თითქოს ღმერთებთან ვიყავ ნადიმზე,
თავს დამყურებდა ათი სამყარო
და დამნათოდა თავზე ათი მზე.
ღვინოსა ვსვამდით სავსე თასებით
ვაზებს ვუქებდით მადლიან ფესვებს,
სადღეგრძელოებს ვამბობდით წყობით
და არ ვარღვევდით სუფრისა წესებს.
მაგრამ დამძალა, ღვინომ მაჯობა
და საფერავი ჩემს ძარღვში თრთოდა,
უცებ დავეშვი დედამინაზე,
გამომელვიძა და ქარი ქროდა.
ვიგრძენ, არ იყვნენ ქვეყნად ღმერთები,
მზე აღარ ენთო ირგვლივ არც ერთი,
აღარც ნადიმზე მპატიჟებს ვინმე,
რა დავაშავე ნეტავ ასეთი?!

თაის

ყელი ვით ფიქალი, მკერდი მარმარილო,
ფიქრები მიგიგავს დაისს,
შენი თვალებიდან სიკვდილი მიყურებს,
ჩემო დამტანჯველო, თაის.
ტკბილმა მოგონებამ ფიქრებში წამილო
ვეტრფი ვარდობისთვის, მაისს,
შენი ღიმილიდან სიკვდილი მიღიმის,
ვარდები დამაყარე, თაის.
არაფერს ვინატრებდი, მდგარი ეშაფოტზე,
არ დავიძახებდი „ვაის“,
მხოლოდ ვიცოდე, რომ შენი ხელით ვკვდები,
ცრემლები დამაყარე, თაის!

ჰეი, ბიჭებო

ჰეი, ბიჭებო, არაგველებო,
მარაბდის გმირნო, მგლებო ალგეთის,
დღეს საქართველო ყვავ-ყორნებს მიაქვთ,
გამოიღვიძეთ! მკვდრეთით აღდექით.
ქართველებს სისხლი დასდუნებიათ
და აღარც სტკივათ გულზე ქრილობა,
დავინყებიათ ნამდვილად მოდგმა
და აღარ ახსოვთ გვარიშვილობა.

რა გსურს

გასულა ცხოვრება, გასულა სიცოცხლე,
ბენვის ხიდს შევადექ ნელა.
მეორე ნაპირზე, ვილაცა მიგვიხმობს
და იქით მივდივართ ყველა.
სული ჩუმად კვნესის, გული იმეორებს,
მაგრამ რას უშველი, რა გსურს?
რაც უნდა იწუხო, რაც უნდა იდარდო,
ველარ დაიბრუნებ წარსულს.

ედემი

ედემის კართან მოვიხსენ ფრთები
იქ მივატოვე, დავკიდე ხეზე,
სამი დღე ცოცხლობს თუმცა პეპელა,
მაგრამ გავცვლიდი ჩემს სიცოცხლეზე.
მე ვერ ავიტან უაზრო ბჟუტვას,
ჩემს გულში დიდი ცეცხლი ანთია,
ვიდრე ჩავქრები, სულ ყველა მიყვარს,
ედემი — ჩემი მისამართია.

იას

იადონს გაჩუქებდი — ტყვეობას ვერ იტანს,
ალარ იგალობებს და გული დაგწყდება,
ბაღში ნავარდს არის იგი შეჩვეული,
უთუოდ საბრალოს ხმა დაეკარგება.
ნალკოტს გაჩუქებდი, იებით მოქარგულს,
არწივთა საბუდარს, კლდეებსაც დავთმობდი,
ნიავეს გაჩუქებდი, ცელქსა და უდარდელს,
კისკისა ნაკადულს, კოცნით დაგათრობდი.
ან კი რად გთავაზობ უბრალო საჩუქრებს,
ლურჯი ცაც შენია, მე რა დამრჩენია,
უნაზესს რად გინდა ან ჩემი შექება,
როცა ქვეყანაზე სულ ყველა შენია —
ია და ენძელა, ჩიტები ფრენია...

იყო ომი და იყო მშვიდობა,
იყო მახვილი და იყო ცეცხლი,
იყო კაცობა, მაგრამ რატომღაც
შენ აირჩიე იუდას ვერცხლი.
იყო ტრამალი და იყო ზეცა,
იყო ბორკილი და იყო დაფნა,
იყო ერთობა, მაგრამ რატომღაც
შენ აირჩიე სურვილთან გაყრა.

იყო მტრედები, იყო ტიტები,
იყო ცრემლი და იყო გმირობა,
იყო ქართლი და იყო ქართველი,
მაგრამ არ იყო გვარიშვილობა.
იყო გაცემა, იყო ღალატი,
იყო დაცემა და იყო ნგრევა,
იყო პატარა სარკის ნატეხი
და სულის სულთან გასაუბრება.
იყო სიჩუმე, იყო დუმილი,
იყო წუხილი, იყო წაგება,
იყო უფსკრული, იყო მწვერვალი,
მაგრამ არ იყო ქვეყნად გაგება.

ქალი

თითქოს თოვდა, თითქოს წვიმდა,
თითქოს ქროდა ქარი.
თითქოს გსურდა, თითქოს გძულდა
ის ლამაზი ქალი.
რა სურს შენს სულს, თავზე გასულს,
ოცნებებში წასულს,
ქალი, შენ რომ გსურდა, გძულდა
ჩაბარდება წარსულს.

ნინო

მაისის დარში, წინანდლის ბაღში
ვარდების თაღში,
მართლა გიხილე, თუ დამესიზმრე?!
ბუღბული სტვენდა და ჩრდილნი ხეთა,
ქებად შენდა იდგნენ ლოდინით
და ეს ლოდინი მანევს ლოდივით.
ისევ ვარდები, ფოლიანტები,
ისევ სიზმარი და ისევ ღვინო!
თითქოს ვიყავი გრიბოედოვი
და წინანდალში ვიხილე ნინო.

ასე რისთვის გამიმეტე,
რად მომტეხე ძირში ფრთები
ნუთუ სულ არ გეცოდები?!
— ცაში ველარ ავფრინდები...
კვნესის ფრესკის ანგელოზი,
სტკივა დამტვრეული ფრთები,
რა ძალიან მენატრები
და რა მწარედ მაგონდები.
ვერც ვიხილავ ედემის ბაღს,
ადამის ვაშლს ვერ შევწვდები,
ღმერთთან მისვლის მქონდა ნება,
ახლა ღმერთსაც ვერ შევხვდები.
დაცემული ვარ უშენოდ,
მინაზე ძლივს ვიმართები,
მითხარ, რატომ გამიმეტე,
მითხარი, რას მემართლები...

უსიყვარულოდ

იქნებ, დაგიტმო ტახტად გული ჩემი მფეთქავი,
იქნებ, დაგიტმო, ეს სასახლეც, ვეზირ-მონებით,
იქნებ, ლოთი ვარ, იქნებ, ხელი, იქნებ, ავარა,
მე სიყვარულის მათხოვარი ნუ გეგონებით.
მიდის ცხოვრება, ვერ მოვასწარ დაყვავილება,
მე გაზაფხულის მოლოდინში დამზამთრებია.
შენ მეცოდები, რადგან მართლაც საცოდავი ხარ,
შენს სიცოცხლეში რომ არავინ არ გყვარებია.
რად მიინდა წყარო, თუ არ არის იგი ანკარა,
რად მიინდა თასი, ცარიელი ყანნი, ფიალა,
მე სიყვარულმა დამაჩოქა, მისი ვარ მონა,
მისი ძალაა, რომ მამღერებს, შენი კი არა.
ვერ გაიმეტე, რადგან ჩემთვის ერთი ღიმილი,
მინდა, წამლეკოს ნიაღვარმა, წვეთებს ვკმარულობ,
თუმცა გავლიე ეს ცხოვრება, მძიმე უშენოდ,
მე ვერ გავძლებდი უცრემლოდ და უსიყვარულოდ!

სარკეს

სარკევ! მახსოვხარ იმავ დღეიდან,
როცა ამ სახლში მოხველ პირველად,
როგორ ელავდი, როგორ ბრწყინავდი,
როგორ ბზინავდი გასაკვირველად.
სწორედ ისეთი დაგიმახსოვრე;
შუქმოფენილი, თეთრი, ოვალით,
შენ კი რა ქენი, რა ჩაიდინე,
რა გულს მიწყალებ შენი მორალით.
რა უყავ ჩემი თვალების შუქი,
რა უყავ ჩემი ვარდის ფურცლები,
მუდამ ტირიხარ, აღარ მიღიმი,
რად არ გახსოვარ მეც შეუცვლელი?!

გაზაფხულზე

დაგიკოცნი ლამაზ ტუჩებს, ვარდის ფურცლებს
ბროლის ყელზე მოგეხვევი, ჩაგიხუტებ.
გაზაფხულზე სიყვარულის ზეიმია;
შენ კი ახლა, სწორედ ახლა გაიბუტე.
ვერ გავიგე, ვერ მიგიხვდი, რა გწყენია,
წვიმაში რომ გასათბობად ჩაგიხუტე?
ღმერთმა ჩემთვის გაგაჩინა შენ მერცხალი,
ხოლო შენთვის, ჩემი გული — მერცხლის ბუდე.
მეშინია, ტუჩებზე არ ჩამომადნე,
პატარა ხარ, ვით ფარფატა თოვლის ფიფქი,
მოდის ჩემთან, გაზაფხული ვიზეიმოთ,
მოდის ჩემთან, გევედრები, შემირიგდი!..

ამ ცის, ამ მიწის შვილი ვარ,
ამ ქვა-ლოდების დობილი,
ამქვეყნად ჩანგად მოვსულვარ,
ვლოცულობ ხელაპყრობილი.
ხან ქორბუდა ვარ ნამქერში,
მთების მშვენება მყვირალი,
ხან ტირიფი ვარ პატარა,
ბექზე შემდგარი, მტირალი.
ობოლი ნუკრის ცრემლი ვარ,
ხან არწივი ვარ მთებისა,
ხან, მათხოვარის აბგა ვარ,
ხან, ნაბიჯი ვარ მეფისა!

აკვანი

დიდედას გავყევ ნასოფლარში, ხალხს გავერიდე,
მსურდა, ჩემს ფიქრებს გავქცეოდი ლტოლვილს ჩეროთა,
რადგან იმედმა მიმატოვა სადღაც კუნძულზე,
ალარც წარსულის, არც მომავლის აღარ მჯეროდა.
მწვანე ბალახი მოსდებოდა გაბერილ ჭურებს
და ნაბილიკარს აწლის ტოტი გადაჰფენოდა,
საკინძქახსნილ ბროწეულებს ეკიდათ ცეცხლი
და იდგა სახლი, თითქოს წარღვნას გადარჩენოდა.
საჩხის თავზე შევამჩნიე ჩემი აკვანი
მოვეალერსე, ნავუმღერე ნაცნობ სახეებს,
ისეთი გრძნობა დამეუფლა — ვიყავ პატარა,
და ამ აკვნიდან სულ ახლახან წამომაცენეს.

რა ვქნა, თუკი შარაგ ზების მქვია ქარი,
ფოთოლცვენა თუკი ჩემთვის ოქროდ ფასობს,
შემოდგომა მინდა, ერთად ვიზეიმოთ,
როგორც უწინ, წინანდალში ვიდარბაზოთ.
ჩიტავაშლას თავს ფუტკარი დასევია,
იადონის სტვენას უსმენს თეთრი ვარდი,
რა ვქნა, თუკი შარაგ ზების მქვია ქარი,
რა ვქნა, თუკი ასე უცებ შემიყვარდი.

გული

გული ძალიან ამტკივნია,
გულში ჩარჩენილი სატევარი,
გულის ნახევარი ამტკივნია,
შენგან გატეხილი ნახევარი.
რომ გითხრა, აღარც სურვილი მაქვს,
გულიდან ამოვიღო სატევარი.
მაინც არაფრით გამთელდება,
შენგან გატეხილი ნახევარი.
მე ხომ მთელი გულით მიყვარდი და
რატომღა დამჭერი სატევარით,
ახლა როგორღა შეგიყვარო,
გულის გატეხილი ნახევარით...

დრო მიდის და ჩვენც ჩუმად ვბერდებით
ძველი ბიჭები, ძველი გაგება.
აღარც გვემღვრევა ძარღვებში სისხლი
და შევეჩვიეთ თითქოს წაგებას.
ის ტატოს რაში, ფრთებგამოსხმული,
მახსოვს; დაჰქროდა გადარეული,
ახლა, დამდგარა, აღარ მიმაფრენს
და უცახცახებს მთელი სხეული.
ძნელია, როცა არა გაქვს სარკეც
და შენს ორეულს ხედავ გუბეში,
ძნელია, როცა ამდენ ხალხში ხარ,
ვერ გიპოვია მაინც ნუგეში.

ვარდებს და გვირილებს ჯერ ისევ ეძინათ,
ია და ენძელა თვლემდა.
ვფიქრობ და ვერაფრით ველარ გავიხსენე,
მე რისთვის მოვედი შენთან.
ანკარა ნაკადულს სიცოცხლე სწყურია,
გულს კი მოენყინა ფეთქვა.
რა შენი ბრალია, სიტყვები ქარია,
ვერ გითხარ, რაც უნდა მეთქვა.

სულ პატარა თეთრო წყარო,
ანკარავ და უანგარო,
ნეტავ, რამე მოვიფიქრო,
ნეტავ, რითი გაგახარო.
აღარ ვიცი, სად დაგტოვ,
პატარაა ეს სამყარო,
რა ძალიან მიყვარხარ და
თავი რითი შეგაყვარო...

მუზა

ვერ გამიხარა მზის სხივებით გული აისმა
ამ სხივებს მუდამ სიცივე და სიმძიმე ერთვის,
მოვიხმობ სულში მოფარფატე სიცარიელეს,
მე აღარ მჯერა შეგონება არცერთი ღმერთის.
დაეხეტება ქარი თავის გუდა-სტვირებით,
სარკმელს აცვივა ღამეული ცივი ცრემლები,
გამასამართლეთ, ო, ღმერთებო, დამადეთ მსჯავრი
და გვედრებით, ნუ იქნებით ფარისევლები!
ისევ მე მტანჯეთ, მე მანამეთ, ოღონდ დაინდეთ
აქ, ჩემს კარებთან დაჩოქილი მუზა, ეული,
როგორც მრავალჯერ გაყიდული ნაცემი მონა,
ხელზე ხუნდებით ციხეს იყო გამომწყვდეული.
მოვიდა ჩემთან, ბინას ეძებს მიუსაფარი,
სულ დაშრეტია ცრემლისაგან თვალნი ღვთიურნი,
მაგრამ შემორჩა აზრთა კრთომა როგორც ცისკარი;
და სიყვარული — ავგაროზი მარადიული.
ხან დაიშლება სტრიქონებად, შუშის მძივებად
გაიფანტება, დაიბნევა ვერცხლის წყალივით,
ხან კი აღდგება, როგორც სფინქსი — უცხო ფრინველი,
ღამაზ ჰანგებზე აჟღერდება ბოშა ქალივით.
უღვთო ღმერთებო — შეინანეთ სული მბორგავი,
არ მინდა, არა! ეს სიცოცხლეც აჰა, ნაიღეთ!
მოსხენით ჯვარი ჩემს კარებთან დაჩოქილ მუზას,
როგორმე ისიც გოლგოთაზე ამატანინეთ!!!

მაისის ნვიმა

არც იდეალურ ცხოვრებას ვეტრფი,
ერთფეროვანი ამინდიც არ მსურს,
კლდე-ქარაფიდან გიხმობ, გეძახი,
თუ დამიბრუნებ დაკარგულ წარსულს.
მინდა, ხე ვიყო და ფოთოლცვენას
ველოდე ქარში გულისფანცქალით,
ქარი მაცლიდეს ფერშეცვლილ ფოთლებს,
მიჰქონდეს ცაში ორომტრიალით.
მინდა, იჭექოს, მეხიც გავარდეს,
მინდა, იწვიოს, მოვარდეს თქეში,
შემომაცალოს ტანიდან ფარჩა,
ვიდგე შიშველი მაისის თვეში.
კვირტებს დავბერავ, კვლავ ავმწვანდები,
ცრემლებს დავმაღავ, დარდი არ მინდა,
და თუკი წარსულს შენ არ მიბრუნებ,
გავიმეორებ ისევ თავიდან.
ყველა ცოდვას და ყველა შეცდომას,
გავიმეორებ უკეთ ყველაზე,
მაისის თვეში, იქნება თქეში
და ვიქანავებ ცისარტყელაზე...

თამაში

სულში ცივა, ალბათ უკვე დამიზამთრდა,
ცხოვრებისგან კარგს არაფერს აღარ ველი,
მაგრამ მაინც ყურში ვილაც ჩამჩურჩულებს...
„კიდევ სცადე, გააგორე კამათელი!“
ვხედავ კარგად, ეს სიცოცხლე თამაშია
და ცხოვრებაც თამაშია აზარტული,
ლამაზია ეს თამაში, მიმზიდველი,
მაგრამ თამაშს წესები აქვს მეტად რთული.
თუ წააგე, ერთხელ მაინც თუ დაეცი,
არ გეგონოს, ვინმემ ხელი შეგაშველოს,
გულში ჩუმად ისადგურებს შურისგება,
მართალიც ხარ, გინდ ქვეყანამ შეგაჩვენოს.

სირაჯხანა

მეგობრის სახლში, ფართო ოთახში,
სულ წამით მკლავზე ჩამომქაჩა ჩემმა ცხოვრებამ
— როცა თვალებით შევეფეთე ტილოს უცნაურს
და შევეცადე, ამომეხსნა მისი რაობა.
აღმოვაჩინე უკამათო აზრთა სხვაობა —
მაგიდას მქრქალად აშუქებს მთვარე,
თითქოს, ბრალდებით შემომყურებს გაჩეხილი ხის მრგვალი ფორმა,
არ ჩანს მექუდე, სულ წასულა და აღარ მოვა;
აგერ, სანტიმეტრს ჩამოშლია ერთი ნაპირი,
კვლავ ჩავფიქრდები; ის მექუდე, ანდა მხატვარი — ნეტავ სად არის?!
ჰეი, მექუდევ! შენ დღეიდან სირაჯხანის გახდი მუშტარი
და ქუდის ნაცვლად, დღეს კაცობის აიღებ ზომას!
მაგრამ კაცობას სანტიმეტრით გაზომავ, განა?!
გამოგადგება? ან საზომად ეგ სირაჯხანა!!!

ხევისპირს მოჩანს ხმელი ხეჭრელი
და მღვრიე წყალი შეჰყეფს ლოდებზე,
მე გამახსენდა ძველი სიმღერა,
ძველი სიმღერა ბებერ ლოთებზე.
სატივეს ზურნა დამდურებია,
დუდუკებს ძინავთ ღვინის დოქებზე,
და საიდანღაც სიმღერა ისმის,
ძველი სიმღერა ბებერ ლოთებზე.
სამიკიტნოს კარს აბრა შეხსნია
და ორთაჭალას ვარდი აყვავდა,
სად დაკარგულან ძველი ბიჭები,
ხეჭრელი შერჩა სუფრას თამადად...

ღმერთოო, ქრისტე იესო — ცოდვა არ მაპატიესო,
აღმიდგნენ ანგელოზები, ეკლესიამდე მდიესო.
ვინ არის მპატიებელი, შენს მეტი ქრისტე იესო,
გული ჩაგრული უშენოდ ცრემლებმა შეარხიესო.
გალობა ისმის ზეციდან, მოგელი, ქრისტე იესო,
ო, ნამიყვანე, ვერ ვუძლებ ქვეყანას ასე მღვრიესო,
შენ მაპატიე ცოდვები, სხვამ არა, ქრისტე იესო.

მიყვარს შენს მიერ გათელილი ყველა ბილიკი,
მაგ ჯვრის სიმძიმე დამაქვს ბეჭებით,
ხომ კარგად ვიციო, უფალო შენი უფლება,
მაშ აღდგომაზე რაღად ვეჭვდებით.
თუ შემოვბრუნდი და მოგაპყარ თვალი ცოდვილმა
არ მიძებნია, უფალო მე საზღაური,
თუმც მიმიღია ამისთვის მონანიება
სიყვარულია კვლავაც ჩემი დანაშაული

თვალეები მოგიცია ორი, უფალო,
ერთი მე და ერთი სხვას,
ხელეები მოგიცია ორი, უფალო,
ერთი მე და ერთი ძმას.
გული მოგიცია ერთი, უფალო,
იმაშიც ხელი ურევია სხვას,
სისხლი მოგიცია ერთი, უფალო,
ისიც შეუსვია ყორანს და სვავს.
სიცოცხლე მოგიცია ერთი, უფალო,
თუ მეტყვი იმასაც მივცემდი სხვას,
სიკვდილი მოგიცია ერთი, უფალო,
იმას კი ნამდვილად ვერ მივცემ ძმას.

ანას

ანა ქალო, ქვეყნის თვალო,
ბევრის გულის საფიცარო,
ვისთვის ღმერთო და ღმერთქალო,
ჩემთვის მუდამ შემომწყრალო.
მე როდემდის ღამე ვთვალო
ცრემლი ვღვარო უსაზღვარო,
ერთხელ მაინც გამიღიმე
და მითხარი: „შენი ვარო“ .

ო, დიდებულო სამებაო, მე ვით გავბრიყვდე
და მოვიძიო შენსკენ გზები და მისადგომი,
შენი დიდების ქვეშ შიშით კრთის ეს დედამინა, შენს ფეხთსადგამი.
თუკი მიყვარდა ამ მინაზე ყველა სულდგმული შექმნილი შენგან
და ვადიდებდი ქვეყნის შემოქმედს, რომელმაც შექმნა ეს სილამაზე,
განა მე ცოდვად ჩამეთვლება აღტაცება თვალისმიერი,
თუმც სილამაზე ამქვეყნიური არს ნამიერი;
მაინც ხომ შენგან ის შეიქმნა კაცთა საამოდ, სამშვენიერი.
არსთა გამრიგევ, დიდი ხარ ძლიერ მართლმობიერი,
თუმც ამ მინაზე მე ვეძებდი დიდხანს ოაზისს
მე შენში ვიპოვე სიყვარული სამაგიერო!

ნეტავ შენი ბალი ვიყო — გაგანებივრებდი,
ღამაზ-ღამაზი ყვავილებით გაგაკვირვებდი;
ყოველ დილა ვარდის კოკორს ჩაგაკონებდი,
და ყოველ ღამე ედემ-ბაღში დაგაძინებდი...
ნეტავი, შენი მეგობარი ვიყო, ვინვოდე,
ღამეებს ვტეხდე შენი ტრფობით, შენ არ იცოდე!..

ასე მგონია, მშობლიურ სახლს ძალით მომგლიჯეს
და გარდახვენილს მენატრება ის სანახები,
ჯერ რომ ჩემს თვალებს არ უხილავს, გული კი ნატრობს,
მიოცნებია შენს დიდებაზე, უფალო, მარტოს.
განთიადს ველი გულის ფრიალით,
თითქოს, მატარებელი იგვიანებს ჩემი,
და როგორც სულელი ქათამი ცას ახედავს ნყლის დაღვევაზე,
ისე შევყურებ ცას, ვეძებ ჩემ მხსნელს,
ველი ყოველს ნუთს და სული ნუხს!
რადგან მარგალიტი ღორებისთვის დამიყრია,
რადგან სულიწმინდას თავისუფლება უნდა,
მე კი ჭურჭელი იგი მოსარიდი ისე ამივსია ამქვეყნიური ჯორითა
და ავყობით,
რომ სხვებისთვის ნეტარს ხან დროს მგონია დაკარგული ვარ!
და გულს ვსაყვედურობ უმადურობას.
მეგობარო, თუ ამ ცხოვრებაში კომპასი დაგკარგვია,
გაიხსენე, მზე აღმოსავლეთიდან ამოდის!
მზეს გზის მაჩვენებლად უფალი გიგზავნის!
გაჰყევი ამ გზას, გზას რომელსაც სიკვდილიდან სიცოცხლეში
მიყავხარ,
ახალ ქალაქს იერუსალიმს!

პალმებს აშრიალებს, ქარი ქრის ზღვაური
ნისლში გახვეულა ენგურის ნაპირი,
ტკბილი მაგნოლიის სურნელი იგრძნობა
მხარზე ვგრძნობ შეხებას ეული აჩრდილის.
აღმა ავიარე, დაღმა გავეშურე,
გზაში ჩამუხლულა ბებერი ნისქვილი,
ქვაზე სარეკელა შემხტარა, ტაშს უკრავს
ხოლო მენისქვილე გამქრალა ფიქრით.
კვნესიან პალმებზე შემტყდარი ტოტები,
ბილიკებს ნაცნობი კვალიც არ ეტყობა,
აღარც გვირილები, აღარც იაია,
კვლავ უკან ვბრუნდები, რალა გაენყობა.

ჯვარზე ვიყავი მე გაკრული
და იქ სიკვდილი მელოდა.
ყველას საშველად ვუხმობდი
მაგრამ არავინ მშველოდა.
შენ მოხველ მხოლოდ, შენ დამიხსენ,
მომხსენი მე ცოდვის ბორკილი,
მუხლებზე დავდგები მე შენს წინ
და გმადლობ მე ხელაპყრობილი.
ჩემს ნაცვლად, სულიც განუტევე,
ჩემს ნაცვლად, შენ გასვეს ნაღველი,
ჩემს ნაცვლად, განამეს წმინდაო,
ნატანჯი მამასთან ნახვედი;
გოლგოთას სისხლის წვეთს ავკრეფ,
კისერზე ჩამოვიკიდებ,
მე სამკაულად მექნება
სისხლი, რომლითაც მიყიდე!

იმ ღმერთს, იმ იესოს სულ დიდება,
ვისი გზაც მუდამ ნათელია,
ვისაც ტახტი უდგას ცათა შინა,
ვუხმობ მწუხრისას თუ გამთენია.
იმ ღმერთს, იმ იესოს სულ დიდება,
გოლგოთის ჯვარზე სისხლდანთხეულს
მის სულს, მის ბუნებას სულ დიდება
და სანთელივით წმინდა სხეულს.
იმ ღმერთს, იმ იესოს სულ დიდება,
რომელიც მე ცოდვებს მაპატიებს
შემინდობს, მათ აღარ გამახსენებს
და თავის ქორწილში დამპატიჟებს.
იმ ღმერთს, იმ იესოს სულ დიდება,
ვინც მე გული მომცა ასაძგერად,
რომელმაც ხმა მიბოძა, ენა მომცა
თავის დიდებაზე ასამღერად.
იმ ღმერთს, იმ იესოს სულ დიდება
გადებულს მამასთან გზად და ხიდად,
ვისი იმედიტაც ხსნას მოველით
დღეს ის ქრისტე აღდგა, ჭემმარიტად!

ხან ის მგონია, მდინარე ვარ, მერე რა არის,
ისიც არ ვიცი, მე რა მქვია, ვანგრევ ჯებირებს,
ეს იგივეა, რომ კედელზე დახატო კარი,
ვერ გავხსენ კარი, გამახსენდა — მე მქვია ქალი!
ზოგი მდინარე თავისი გზით მიდის დინდება
მიალწვეს მიზანს, ზოგი ზღვაში ჩაედინება,
ზოგს კი, ხომ იცი, არ უწერია იმ ზღვამდე მისვლა
დაიკარგება აქა-იქა ჩაყლაპავს ქვიშა.
სათავეები?.. მდინარეთა სათავეები?..
იქ არის, სადაც ღვარცოფები მოედინება,
სადაც თოვლიან მწვერვალებზე სხივი ისვენებს
და საიდანაც მზე ქვეყანას მოევლინება.

ხევის პირას ვზივარ მარტო,
ნაზად კვნესის ხევში წყალი,
და ყურს ვუგდებ გიტარის ხმას,
რაზედ მოსთქვამს ქისტის ქალი.
კვნესის კრთომით სიმთან გულიც,
აუცრემლდა ხევსაც თვალი,
და ბანს აძლევს თითქოს კვნესას
მომდინარი ხევის წყალი.
მღერის ნაზად, სულში წვდომით
აუდუღდათ ქვებსაც გული,
ჩუმი სევდა ისმის ხმაში,
მონატრება სიყვარულის.
ყურს უგდებენ ჩიორები
ნარზე წყნარად ჩამომსხდარნი,
მიუღიათ თავი თავზე,
გრძნობით მღერის ქისტის ქალი.
ნეტავ იმას, ვისაც უხმობს
ეს გიტარა განწირული,
მენატრები და მოგელი
მეგობრისგან გაყიდული.

მინდა, აგისხნა, მე სხვა მიყვარდა ცისფერთვალემა ბიჭი,
მეგონა, ისიც შემეყვარებდა, თურმე, ვყოფილვარ გიჟი,
როცა დავრწმუნდი, მე სხვა ვიყავი, ის კი დასდევდა პეპლებს,
ლამაზი იყო, ყველას უყვარდა, ვარდებს, გვირილებს, ეკლებს.
და გადავწყვიტე, აღარ მიყვარდეს ქვეყნად არც ერთი კაცი,
შენ შემოგწირო, რაც კი გრძნობა მაქვს, რაც გამაჩნია ანი.
რასაც მას ვწერდი, ახლა შენ მოგწერ, გთხოვ, ნუ დამიშლი წერას,
თუ გამოგიტყდი ჩემს სიყვარულში, ნუ შემომხედავ ცერად.

ფიქრიას

შენ წახვალ ერთხელ დამეკარგები,
ქარში ფოთლები როგორც მიქრიან,
გაზაფხულივით მომენატრები
ატმის ყვავილო, ჩემო ფიქრია.
ბედი რა არის ან უბედობა,
ცხოვრება ბევრჯერ მწარედ გამოგცდის,
მაინც აიღე მახვილი ხელში
ნუ გეშინია ბედის გამოცდის.
აზრი ყოფითი შორს მიატოვე
თავს მოერიე ისევ დღეიდან,
რომ ეს ცხოვრება გალიო ისე,
როგორც გისურვებს შენი დეიდა.
შენ გაიმარჯვებ, თუ დამარცხდები
მჯერა, რატომღაც, ლელოს გაიტან,
არ გამოვიდა?! ხელს ნუ ჩაიქნევ
და წამოიწყე ისევ თავიდან.

მე თუ ოდესმე მოველ შენამდე,
შენს გულში თუკი შემოვალნიე,
მთელი ცხოვრება გელი მდუმარედ,
როგორც ელიან მთები არწივებს!
შენ ალამაზებ ქვეყნად სიცოცხლეს
და ჩემს ცხოვრებას ისე ამშვენებ,
თუ დაანგრიე ეს სიყვარული
ნეტავ სანაცვლოდ რას ააშენებ.

სხვისი ხარ და ჩემად როგორ გიგულებდი,
მართობდი და ერთობოდი მხოლოდ,
მაგრამ მაინც უცნაურად მიყურებდი
და ნახვედი, მიმატოვე ბოლოს.

შენ არ გეგონოს, რომ ადვილად დამიმორჩილებ;
ვერ ვეგუები ბატონობას, რკინის ბორკილებს,
თუ შენი რაში სწრაფად მიქრის, როგორც მერანი
ისე, არც ჩემი ლურჯა ცხენი ნაიფორხილებს.

შენთან მოსვლა მნადია; მუდამ შენთან ვიქნები
და როგორც კი მინატრებ, შენთან გადმოვფრინდები,
უცხო ხმაზე გიმღერებ, დაგატყვევებ, დაგატკბობ,
ვიცი, ცივი გული გაქვს, მე კი ვცდი და გავათბობ.
მიგდებულის ჩანგი ვარ, სული მიდგას სიმებად,
ქვეყანა მოვიძულე, შენლა დამრჩი იმედად.
და თუ მაინც ხელი მკარ, დამინყდება სიმები
ამას ვერ გადავიტან, ჩემი მკვლელი იქნები.

მე უშენობამ მასწავლა დარდი,
მე უშენობამ ცრემლი გამიშრო,
მინდა, ყანწით ვსვა ეს ღვინო შავი
და უშენობით მაინც დავითრო.
შენს ქუჩაზე იები წვიმს,
ჩემს ქუჩაზე ცრემლი წვიმს,
შენს ქუჩაზე ვარდებს ფენენ,
მზეც შენ განვდის ყველა სხვის.
არ გეგონოს, შენი მშურდეს,
მე რად მინდა ვარდები,
მხოლოდ ღიმილს ვნატრულობ და
წყალში გადავვარდები.
გინდა, ღვინოს დააბრალებ,
გინდა — ყანწებს, უძიროს,
ამ ცხოვრებას სულ ფხიზელმა
ჩემმა მტერმა უცქიროს.

შეჩერდი, ნამო!

როდემდე უნდა სვა სისხლი და ეს გული ჭამო,
დრო მიტევების არ დამდგარა ჯერაც მტანჯავენ
და ასჯერ ახსნილ ბორკილს ხელზე ისევ მაბამენ!
დაღლილა სული, გულწასული ვარ აღსარებად,
შენი სურათი, შენი ხატი, თვალიდან ქრება,
მოხვედი მაშინ, როცა უკვე აღარ გელოდი,
და გულში უკვე ჩავისახლე სხვა ანგელოზი.

ღმერთთან მივალ, უღმერთობას შევჩივლებ,
ამის მეტი, აბა, რა დამრჩენია,
ჩემს თეატრში მე შენ ვერ გათამაშებ,
ჩემს თეატრში ყველა როლი ჩემია.
მე რომ გიხმობ, სულაც დამეკარგები,
შენ როცა გსურს, მხოლოდ მაშინ მოდიხარ,
შენს ჭკუაზე მაინც ვერ გამატარებ
მე იაფი მოცეკვავე როდი ვარ.
ამაოდ გსურს, მე თოჯინად მაქციო
შენი ფიქრი ერთი საპნის ბუშტია,
თუ ცხოვრება ჩემთვის არის თეატრი
ეს ცხოვრება შენთვის ჰოლივუდია.
მსახიობობ? ნიჭი არ გაქვს, იცოდე,
მთავარ როლში მიგინვიეს როდიდან,
ჩაგიცვია თეთრი შარვალ-ხალათი
— ეგ ფასონი გადავიდა მოდიდან.

ჩუმი ნისლი დასწოლია ქალაქს
და ტყემლები დედოფალებს ჰგვანან,
არყის ხეებს დასკდომია კვირტი
ჭადრები კი... პანაშვიდზე დგანან!
აპრილია — ტკივილია გულში,
ტიტების ზღვა მოსდებია ასფალტს,
დედის ცრემლებს დაუნამავთ ქუჩა
ზედ ტიტებმა გაიარეს ალბათ...

ზღვაზე

ვერ შეველიე ჯერ ისევე თბილ სანაპიროს,
სხივები ზღვაზე ირწევინ გადაღლილები,
მანც ვერ დავთმე ეს ლამაზი ფერთა თამაში,
დიდი ხანია წაიშალა გზაზე ჩრდილები.
აგერ, მზე უკვე ჩაესვენა თითქოს ტალღებში,
წყალი ლიცლიცებს, იღებება, ისევ თავს ირთობს,
მზეს გაუშლია ოქროს თმები, ისე მიცურავს,
უკანასკნელად გაიბრწყინებს... მერე თავს იხრჩობს.
ვერ ავიტანე, შემეკუმშა გული ღალატით...
მარტო ვიგრძენი ჩემი თავი ასეთ ღამეში,
როცა ცის თაღზე ეტლით მთვარემ ჩამოიარა —
მზის დასახსნელად მე და მთვარე ზღვაში ჩავეშვით.
ჩვენ მთელი ღამე დავეძებდით, მაგრამ ვერ ვპოვეთ
და განთიადმა, როცა ნაპირს შემოანათა,
ცაზე გამოჩნდა მოჩვენებად მზე თვითმყოფადი,
სიცოცხლითა და სიხარულით სავსე კალათა.
ისევ გაივსო სანაპირო უცხო წყვილებით,
მზეს კი უცინის თვალები და თითქოსა ჰყვავის,
ნუ აწყენინებთ, გევედრებით, ნუ აწყენინებთ!
მას ცოტაც კმარა, რომ ისევე დაიხრჩოს თავი!

ეს ცხოვრება ჩემთვის გახდა მრუდე სარკე,
ამ სარკეში ყველაფერი მრუდეა,
მე ამქვეყნად აღარაფრის არა მჯერა,
ჩემი სული ეშმაკების ბუდეა.
არაფერი არ ამიხდა, რაც ვინატრე,
რასაც ვთხოვდი ლოცვით წმინდა მარიამს,
მე სიცოცხლე მექცა მძიმე სატანჯველად
ბედი ჩემი ჯოჯოხეთზე მწარეა!..

სისხლის გუბეში იხრჩობიან ჩვენი შვილები,
ჩვენი ცოდვისთვის უმონყალოდ შეწირულები
იქნებ, როგორმე გათბებოდეს ცივი გულები,
თითქოს, ზეციდან მოგვტირიან განწირულები.
რა შეუძლია პანანინა უმწეო ცრემლებს,
იქნებ, სიცოცხლე რანაირად ენატრებოდათ,
იქნებ, უნდოდათ, დაენახათ დედის თვალები,
მითხარი, ვინ და ან კი რისთვის ემართლებოდათ.
რამდენი ნიჭი დაიკარგა დილის ნისლივით,
რამდენ სიყვარულს დაეხურა მძიმე კარები,
ცოდვის სახსნელად ანთებულა ბევრი სანთელი
მონანიებას ქადაგებენ მცხეთას ზარები!..

ოცნებას მივენდე, როგორც ქარს — ფოთოლი
და უმისამართოდ ვიფრინე ჰაერში,
მომქანცეს ქარებმა უაზრო ფარფატით,
მერე შენს ფეხებთან დაღლილი დავეშვი.
მიმიღე, უფალო, ვით ძე შეცდომილი,
რომელსაც ცხოვრების გზაკვალი აებნა,
მე მსურს, ვუგალობო აღდგომის სასწაულს
და შენ დაგელოდო სამოთხის კარებთან.
რადგანაც ცხოვრება ნუთია ამქვეყნად
შენთან კი ცხოვრება გრძელდება მარადის,
იესო გვედრი, შენ ხელი მომკიდე

და ისე მატარე სამოთხის კარამდის.
ვიცი, რომ შენ ჩემთვის მოხვედი მიწაზე
და არ გენანება, მომცე მე წყალობა,
მიიღე შენ მსხვერპლად ეს წმინდა ცრემლები
და მონანიებად ეს ჩემი გალობა.
როდესაც, უფალო, დიდი დღე დადგება,
როდესაც, უფალო, სულ ერთად ვიქნებით,
აგისხნი, თუ როგორ მოვედი შენამდე,
აზრით და გონებით, სულით და ფიქრებით!

ოქროს თევზი

მარცხნივ ნახვალ — ილუპები, მარჯვნივ ნახვალ — ინანებ,
შუაგზაა ეს ცხოვრება, ამღვრეული მდინარე.
ზოგს ანკესიც დაჰკარგვია, ზოგი ფაცერს პოულობს,
ზოგს რაც ჰქონდა, აღარა აქვს, ზოგიც გროშებს შოულობს.
მღვრიე წყალში ადვილია, ძნელი არის საცქერლად,
განა ყველას შეუძლია ოქროს თევზის დაჭერა.
დაიჭერ და თუ გაუშვი, აღარ გქონდეს იმედი,
ოქროს თევზმა წამოგიდგას სასახლე და ბინები.
ნულა გჯერა ოქროს თევზის, ხომ არა ვართ ბავშვები,
თუ ის თევზი დავიჭირე, აღარა ვარ გამშვები.
აქამდე თუ ატყუებდა პეტრეს, პავლეს ადვილად,
დავიჭირო, დავბრანავდი, მივირთმევედი სადილად.
აღარც იმის ფიცის მჯერა, ეს მასწავლა ცხოვრებამ,
რაც მაგ თევზმა მამწვნიინა, მე სულ მემახსოვრება:
— ერთხელ, როცა ვთევზაობდი, ქარი ქროდა ძლიერი
ჩემს ფაცერში თევზი მოჰყვა, ეშმაკი და ცბიერი.
შუქს აფრქვევდა აღმასივით, იდგა, ლამაზმანობდა,
ტკბილ ჰანგებად იღვრებოდა, ბულბულივით გალობდა,
აცრემლდა და ამაცრემლა — რად არ გაქვსო შენ ბინა
და იმდენი რამ შემპირდა, თავი გამაშვებინა.
მე არც ვინმემ ბინა მომცა და ვთევზაობ ახლიდან,
ლამისაა, გამომადგონ საკუთარი სახლიდან.
ვეღარც თევზებს დავუჯერებ, ვერც ბულბულებს ვენდობი,
არც ანკესის მჯერა, მაგრამ ვთევზაობ და ვერთობი.

ლიას

ჩემს ოცნებაში ერთი ქალია,
ის საუცხოო მომღერალია
და თუმცა მუდამ ჩემთან მწყრალია
მაშინებს, როგორც ჩიტსა — გალია.
მის სულთან მუდამ გზა სავალია,
მისი სიცილი მზეს ავალისა
სიტყვები მისი კლდეა, სალია,
მასთან გრძნობები დასამალია.

გოგია

ჯვარპატიოსნის ეზოში გაზრდილა ბიჭი გოგია,
კალმით ნახატი თვალწარბნი, ცეკვა-თამაშში მჯობია.
უხდება ჩოხა ქართული, ქამარ-ხანჯალი ფშაფური,
ვაჟკაცს თუ ხმალ არ უხდება, იმის ფასია შაური.
ახალ ამოშლილ უღვაშზე, ხელს გადაისვამს მცინარი,
მარჯვენა ვადაზე უძევს, ვნახოთ, კაი ყმა ვინ არი!
ხორბალს ტყეში ყაჩაღებს ბინა დაედოთ მარჯვედა,
შეუნუხებავთ ქვეყანა, მეტადრე ჩვენი ახმეტა.
ადგა, დედისძმას ეახლა, მართალია თუ ჭორია,
კამერებს აბამს ურემში ალვნიდან არცთუ შორია.
თავზე დაადგა ფირალებს დოშის ბიჭია ნამდვილი,
იარაღს აჰყრის ყაჩაღებს, ლამის დაჰხუროს მანდილი.
შორით მოსული გაუშვა, ნაცნობს გამოსდო ისარი,
შემის დაჩეხა ინება, ჯაგრცხილისა და იფანის.
კარგად გაავსო ურემი, კამერებს მეხრე უხდება
აბჯარაყრილი ყაჩაღი, გოგიას რა გაუხდება.
შეშა დაცალა ეზოში, დედისძმას მისცა ნიშანი,
ისეთი რამე ენადა, ვერ გაიგებდა მისანი.
დასვეს, გაკრიჭეს ფირალი, ბიჭი ყოფილა ჯეელი
გოგიამ გზას გაუყენა, „ნადი და ნახე ხეირი,
იარე, კაცად ივარგე, ძარცვა რა კაცის წესია,
სიკეთით გადაუხადე, რაც ავი დაგითვისია.
ვაჟკაცი არ დაილევა, კაცი კაცისა მჯობია,
არ დაივინყო, იცოდე, ძებნიაური გოგია“.

ტყვია მომკლავს თუ თოკი დამახრჩობს,
ნუ გადათელავ ჩემს წინ ყაყაჩოს,
შავხალეებიანს, წარბ-წამწამებით,
სულს ნუ ამოხდი ტანჯვა-წამებით.
გეყო ამდენი სისხლი დაღვრილი,
არ განმეორდეს კვლავ ცხრა აპრილი,
ასი ნათია, ასი გიორგი, ასი ელისო, ასი თამარი,
შენ საქართველო ფარად გიჭირავს და გავინყდება უფრო მთა-
ვარი.
გათვალე შენი დრო და მანძილი,
იქნება შედგე! იქნება კმარა!
ძვირი დაგვიჯდა არშემდგარი თავისუფლება
ღირს კი ამდენი? მე მგონი არა!..

ანაბელას

შალომ, იზრაელ! შენი ზეცის სხივებს ავკრეფავ
და წმინდა მიწას დაჩოქილი, ჩუმად ვემთხვევი,
მადლობას გიხდი, ანაბელა რომ დამიბრუნე
და სიყვარულით შემოგეხვევი.
შალომ, იზრაელ! მე ორმა წელმა ბევრი დამაკლო,
დღეს ბედნიერი თურმე დილა გამთენებია,
მოლოდინს მაინც, როგორც იქნა, ბოლო მოეღო
და გაბზარული სული-გული გამმთელებია.
შალომ, იზრაელ! ანაბელა! მე შენ მიყვარხარ!
შალომ, იზრაელ! ანაბელა! ნუ დამცილდები!
შალომ, იზრაელ! ანაბელა! ნუ მიმატოვებ!
შალომ, იზრაელ! ანაბელა! მე შენ მჭირდები!

ჟიპიტაურით გამომთვრალან ლაშარს ფშავლები
და ბოღმა ძალლი აღავლავდა გარეთ თეოზე,
შემივსეთ ყანნი, მე სიფხიზლე აღარ მნადია,
უნდა დავლიო, ერთხელ მაინც, სანაძლეოზე.
იქნებ, როგორმე ამოვყარო გულის დარდები,
ჟიპიტაურო, იქნებ, ენა ამაღმევეინო,
ნათხოვარ ფანდურს გავუსინჯო ნაზი სიმები,
მკვნესარე ხმებმა იქნებ სული მომათქმევენოს.

შარიანი ხარ, ქარო თებერვლის,
რას მთხოვ, რაც არა მოგიტანია,
თუ რამე მქონდა, უკვე ნაიღე,
აღარც გემდური დიდი ხანია.
დრომ მოკლა გულში იმედის სხივი
და შენთან დავას აღარ ვაპირებ,
აღარ მოველი მარტის სიანცეს,
აღარ მოველი მფეთქავ აპრილებს.
ქარო თებერვლის, ახლა ვარ მარტო,
შენთან საუბარს შევყევი დიდხანს,
არავინ მეტყვის — ვტირივარ რატომ,
რატომ ვარ მარტო — არავინ მკითხავს.

ცაში ღრუბლები ჰგვანან თეთრ რაშებს
და გამუდმებით სადღაც მიჰქრიან,
გადაივლიან ცეცხლოვან გორებს,
ყინულიან მთებს გადაივლიან.
უცხო ქვეყნების ნახავენ აპრილს,
უცხო ყვავილთა მოხიბლავს გემო,
მე კი ვერ დაგთმობ, ვერ ნავალ ვერსად
ისე მიყვარხარ, მამულო ჩემო.
ბუმბერაზ მთებს და არწივთა ბუდეს,
მამადავითზე მგმინავ ღმერთკაცებს,
როგორ ტოვებენ ნებით ქართველნი,
ვფიქრობ და ქარი ფიქრებს შემტაცებს.

მუხების ჩრდილში იდგა ირემი.
არ მოელოდა იქ მონადირეს,
ის დიდი ხანი მოსდევდა ნაპირს
ალბათ დილითვე ასცდა სატივეს.
სველი ცხვირით და შავი თვალებით
ის ფიროსმანის ვამსგავსე ნახატს,
ხარირემს ელის მუხებთან ფური,
უთუოდ მოვა და სატრფოს ნახავს.
ალბათ, შენც ასე მომინადირებ,
შავი თვალებით ემსგავსე ირემს,
ვაი, რომ შენ სხვა მოგინადირებს.
იცოდე, შენი მათრობს გიტარა
ლალი ირემი შერჩება ნახატს
ისაუბრებენ ის და ნიკალა.

სიმართლე

იქნებ მიჰყვები სანაპიროს ჩუმი ღლინით
და შენს ფიქრებში ცოცხლდებიან ძველი განცდები.
კაცი იყავი, სიტყვის კაცი, იყავ მართალი
და შენს სიმართლეს ნუ გადასცდები.
მაგრამ სიმართლე, მეგობარო, ისე ძვირია,
სისხლით გვიხდება საფასურის გადახდა ხშირად,
არ დაივიწყო, გროშად ფასობს შენი სიმართლე
სიცოცხლე შენი თუ შეინირა.
ეგ შენი სული, კელაპტარი წმინდა სიონის,
კვლავაც რომ ენთოს ნდობის გზაზე და თავდადების,
გმართებს მოთმენა, მირაჟია რადგან სიცოცხლე
და ნურასოდეს დახურდავდები.

როგორც სამყაროს აქვს დასასრული,
ჩვენი ცხოვრება არ გვათამამებს,
როგორც ცის ნამი ეცემა ვარდებს,
ჩემი ცრემლები სწყდება წამნამებს.
შენ არ გეგონოს, იმ წლებს ვემდური,
როცა ორივეს გვწვავდა ალები,
თუმცა ნახვედი, შენ „სხვა“ იპოვე
იმ „სხვაზე“ უფრო მე მეყვარები.
მე არც ბულბულის გალობა ვიცი,
შარბათით მე ვერ დაგატკბე იქნებ,
იქნება, მე ვარ მიზეზი ისევ,
რომ დაბრუნება ვერ მოიფიქრე.
ვზივარ სარკმელთან, ჩუმი ლოდინით,
შენს ნახვას ვნატრობ, როგორც თოლია,
თუ დაგავინყდი, რად მესიზმრები,
ვეძებ, პასუხი ვერ მიპოვია!..

გამიღე

სულ მუდამ მიყვარდი, სულ მუდამ მიყვარხარ,
სულ მუდამ მე შენ მეყვარები,
მე შენთან მოვდივარ, სიყვარულის ლოთი ვარ,
გამიღე, გამიღე კარები.
რა დათვლის ამ წამებს, რა დალევს ამ წამებს,
ისევ ის წამები მანამებს
და ველარ ვივინყებ, ვერც ერთი წამითაც
შენს ლამაზ თვალებს და წამნამებს.
მე სიყვარულისგან გავლოთდი, აბა, რა,
მე შენი გულისთვის გავხდები ავარა,
მხოლოდ სარკმელთან რომ ვარდებს მოგიტან,
ნულარ მიატოვებ ფიქრების ამარა.
მაგ თვალებს, შავ თვალებს ვთხოვდი, ნუ მანვალებს,
სულ მუდამ მე შენ მეყვარები,
მე შენთან მოვდივარ, სიყვარულის ლოთი ვარ,
გამიღე, გამიღე კარები!

დიდება მხოლოდ რჩეულთა ხვედრია,
იმედით გიმზერს სიცოცხლე ახლა,
აღმართი ყველა ძნელია, მაგრამ
ნატვრისთვალთა მწვერვალზე ასვლა.
აბა, რას შესთხოვ ოლიმპოს ღმერთებს,
ნიმფებმა ყველა გაჩუქეს მადლი,
ანგელოზებმა გიმღერეს ნანა,
თუ დაგრჩა რამე კიდევ სანატრი.
ენდე მომავლის მაღალ მწვერვალებს,
ნუ დასჯერდები პატარა ბორცვებს,
არ დაივინყო, რომ რჩეული ხარ,
ძალას კი შენი იმედი მოგცემს.
ერთი მიზანი, როგორც ისარი,
შენს ცხოვრებაში კომპასად გქონდეს!

ცა ისეთი ლურჯია,
ცა ისეთი შორს არის,
ცა ისეთი ნაზია,
როგორც მინდვრის შროშანი.
შენ ისეთი შორი ხარ,
შენი სახე შორს არის,
შენ ისეთი კარგი ხარ,
როგორც მინდვრის შროშანი.
მომენატრე, როგორც ცა,
შენც ცასავით შორი ხარ,
ისევ არ დამეკარგო
ჩემიც არა მგონიხარ.

რალა ვნერო, რა ვიმღერო,
თითქოს გული დამეცალა,
ვინც მიყვარდა ან ვუყვარდი
ყველა გაქრა, გამეცალა.
რა ვიტყვო, რა ვიგლოვო,
სად ვილოცო ჩემი ღმერთი.
ვილოცებდი, მაგრამ უკვე
ლოცვა არ ჭრის აღარც ერთი!

ტორეადორო!

ტორეადორო!

შენს წინ ხარია;

იციინი ისევ? რა გიხარია,

როგორ გიხდება ძალუმ ფეხებზე ეგ თასმიანი წვივსაკრავები
და ვერც კი ხვდები, როგორ გაები.

ტორეადორო!

მარჯვედ ირიდებ ხარს და ესვრი სამ ისარს,

აგერ შენს წინ მომაკვდავი ხარია,

ზედა იარუსზე რომ ლამაზი ქალია,

მას შენ უყვარხარ.

ტორეადორო!

ნუთუ ვერ გრძნობ ისარს გულში,

გამოგიტყდეს სიყვარულში?!

გიტევდა სისხლით მთვრალი და მფრთხალი, შეშლილი ხარი

და ლოცულობდა უცნობი ქალი,

„ნეტავ შენს გამჩენს:

ღმერთო, გადარჩეს ტორეადორო!!!“

შემომხედავ და ავინთები, მეწვის სხეული,

ჩუმად ჩაივლი, უკან მოგდევს გული წყეული,

ვარდის ფურცელი გადაგშლია მაცდურ ბაგეზე,

მეც საუბარი მომინდება შენთან ღამეზე.

ვაი-რამა

იზიდას მახვილი, თემიდას სასწორი,

წმინდა სარეცელი და ბილნი საწოლი,

ხე და რა ფოთოლი, ზღვა და ზღვის კენჭები,

სარკმელზე ფარდები, ფიქრი და ეჭვები.

გული და ისარი, მუხლი და დოლაბი,

ფარი და მახვილი, თიხა და ფოლადი!

თოვლი და ყინული, ნამი და ნაცარი;

ძილი და სიზმარი, არც არის, რაც არის...

ქვიშა და უდაბნო, ოაზისს ვერ ვხვდები,

მირაჟი მგონია ეს ჩუმი ვერხვები...

შენ არც კი იცი, ყველა ცოდვისთვის
რომ გახდი ჩემი დიდი სასჯელი;
ვინ მომცემს ნებას, რომ მოგეფერო,
თუმცა უშენოდ დღემდე გავძელი.
ო, როგორ მინდა, რომ ვიყო მონა,
ლამე ვათიო შენთან ლოცვაში,
და შენი ბაგის ვარდის ფურცლები
დავშალო ხოლმე ხვევნა-კოცნაში.
ჩვენი ერთობა გახდა საშიში,
ხანდახან მინდა, შემოგეხვიო,
ისე მიზიდავ, როგორც თილისმა
და მეშინია, რომ არ გემთხვიო.

გულო, ანთებულ ლამპარს ემსგავსე,
რამ გაგიჩინა ასე ბზარები,
ასე რად სწუხხარ ან რატომ კვნესი
სიყვარულისგან ნაზიარები?!
თვალეები თაფლის სანთელს ემსგავსნენ,
სახეს ემჩნევა ცრემლად ნაღვენთი,
მუდამ ერთ გრძნობას ვედექი მონად
და არც ყოფილა ქვეყნად სხვა ღმერთი.

ხომ არ მიჯავრდები, ნეტავ?
უფრო ცივი ხდები, ვხედავ;
შენი მოფერება მინდა,
ამდენს ამიტომ ვბედავ.
არაფერს მოგთხოვ სხვას,
თითები გეძებენ შენ,
ავად ვარ, მოვკვდები ხვალ
მხოლოდ შენ მომარჩენ.
რა მოხდა, გაკოცებ ჩუმად,
ველარ მოვერიე თავს,
ამდენს რომ გიმხელს ქალი,
ალბათ მათხოვარს ჰგავს!

თეთრი რაში

ცხრა მთას იქით, თეთრი დევის სამეფოში,
ერთ ხელმწიფეს ჰყავდა ერთი თეთრი რაში
და როდესაც რაში ზეცად გაუფრინდა
საყვარელი რაში გამოკვეთა ქვაში.
იდგა რაში საკვირველი თეთრ ფიქალში
გაოცების შეძახილი იყო ხალხში,
ფრთაშესხმული თითქოს მალლა მიილტვოდა,
თითქოს სურდა მასაც ფრენა შორს ზეცაში.
ის ტყვე იყო შებორკილი იმ თეთრ ქვაში,
რად უნდოდა სხვების ვაშა ანდა ტაში,
სიყვარულმა გამოკეტა სამუდამოდ,
ვერ დაიხსნის თავს ხომ ქვიდან თეთრი რაში.
ჩამოლამდა მთვარის ბილიკს ვიღაც მოსდევს,
თითქოს ტირის, თითქოს მოსთქვამს ვიღაც ქარში,
ხელმწიფეა — უგვირგვინოდ, ფეხშიშველი,
მოდის იგი, რომ იხილოს თავის რაში.
ეამბორა, მოეფერა და წვიმაში
ერთი კიდეც შეფრთხილდა თეთრი რაში,
იღებს მახვილს, მეფე წამით მუხლზე დგება
და მარადის რაშის სხეულს უერთდება.
და ძირს ყრია თეთრი რაშის თეთრი ფრთები,
შერჩენია აქა-იქა სისხლის წვეთი.
დაისისფრად შეღებვია მკერდი მერანს,
აპატიებს თვითმკვლელობას მეფეს ღმერთი?!
მაშ რა ექნა მეფეს, თუნდაც გვირგვინოსანს,
თუკი ასე შეუყვარდა თეთრი რაში,
რომ მერანი გამოკვეთა თეთრ ფიქალში
არ გაცვლიდა ქვეყანაზე არც ერთ ქალში.
დიდხანს ალბათ სამზეოზე ზღაპრად, მართლად,
ივლის ხალხში მოგონებად თეთრი რაში
და განსჯიან სწავლულები მტყუან-მართალს
მითი იყო თეთრი რაში თუ მირაჟი.

ლოდინი

დრო და ლოდინი გულს მიწყალებდა
და ვიღლებოდი, სული კვნესოდა,
ნღები მიჰქროდა უტყვი და ცივი
ბედი მდევარი კი ქვებს მესროდა.
როცა არავის აღარ მოელი,
ლოდინის არ გაქვს უფლება როცა,
ჩათვალე, არც შენ გელიან არსად,
ერთი ფასი აქვს წყევლას და ლოცვას.
გავიდა ნღები, მე აღარ გელი
დროც არის ფიქრთან გამოთხოვების,
თურმე ლოდინი, თუნდაც უაზრო,
აზრი ყოფილა მაინც ცხოვრების.

შენ ჩემი ციხის თეთრი სვეტი ხარ,
ამ ქვეყანაზე ჩემთვის მოდიხარ,
მნახავ არეულს, მეტყვი — ლოთი ხარ
და ჩემს ქუჩაზე ნულარ მოდიხარ.
შენ ჩემი ციხის თეთრი სვეტი ხარ,
ხარ ანგელოზი ჩემი ედემის,
ისევ მშორდები, ისევ მიდიხარ
და მე უშენოდ ვცარიელდები.
შენ ჩემი ციხის თეთრი სვეტი ხარ,
შენთვის მსურს სანთლის დანთება მხოლოდ,
იცოდე, ცეცხლი შემომნთებია
და ხელში ფერფლი შეგრჩება ბოლოს.
შენ ჩემი ციხის თეთრი სვეტი ხარ
და ვიდრე მებრძვის ჩემი სხეული,
ჩამოჯექ ახლოს და მოგიყვები,
რატომ დავდივარ მე არეული.

მე შენ არ გეტყვი, რომ მიყვარხარ, რომ მენატრები,
დიდი ხანია გამოგიგლოვე, როგორც ბავშვობა,
დამენანება ის დაღვრილი ცრემლი ანკარა,
უმისამართოდ გაფრენილი ახალგაზრდობა.
წლები, რომელიც შენ წამართვი — არ დამიბრუნე,
შუქი თვალების, რომელიც შენ არ დააფასე,
ჩემი გრძნობები რომ დაფანტე ქარს აყოლილმა,
განა წამებად გაჩნდი ჩემად ამ ქვეყანაზე?!

წითელი მთვარე ცას შემორჩა, როგორც იარა,
მკვნესარე სატრფოს დაემსგავსა რიჟრაჟზე ზეცა,
მესიზმრა, თითქოს ალავერდში შემოდიოდი,
რეკავდნენ ზარებს — ღმერთქალივით ატლასი გეცვა.
იღიმებოდი, გიყვოდნენ თვალთა იები,
სანთელთა კრთომას ირეკლავდი ბაგე წყობილი,
წმინდანთა ხატებს, თითქოს, ჩრდილი გადაეფარა,
როცა იხილეს სილამაზე პირველყოფილი...

რით დაგაჯერო, მე ის არა ვარ,
შენ რომ გაცვლიდი ყოველდღე სხვაზე,
რით დაგაჯერო, მხოლოდ შენ მყავხარ,
შენ ხარ ვარსკვლავი ჩემს წილ ზეცაზე.
რით დაგაჯერო, მე ის არა ვარ,
სული ჰგავს ჩემი ღრუბლების კონას,
ჩემს სამეფოში ვარ დედოფალი,
შენ კი მექცევი, როგორც ყრუ მონას.

თეთრო ფურცელო, ციდა ფურცელო,
ჩიტისფეხებავ შავი ხაზებით,
ჩემი ფიქრების თავშესაფარო
გადავსებულხარ მშრალი ფრაზებით.
გულში დაჭრილი ავტირებულვარ,

ხორცი ბაზარში გამიყიდა,
მაგრამ ეს სული ბროლივით სუფთა
ნუ გეგონება ცრუ და ფლიდია.
ჩემს სამეფოში ანკარა წყარო
წმინდა ცრემლებად ისევ იღვრება,
აბიბინებულ მწვანე ბალახზე
დაიშლებიან მარგალიტებად.

რაინდს

პასუხი გიორგი ბალახაშვილს

მოდი, რაინდო, ჩემს კარავში ფეხი შემოდგი,
აქ ხალიჩები ბუმბულებზე უფრო რბილია,
ღვინის თასებში ჩირალდნები აცეკვდებიან
და თუ მინაზე სამოთხეა — ეს ადგილია.
დაჯექ ჩემს გვერდში და თრიაქის რძისფერ მირაჟში
მე შენს მაჯაზე ათრთოლებულ ფეთქვას დავითვლი,
ნუ შეიქმნები ტყვე იმ გრძნობის, რომელსაც არ სცნობ,
თორემ სანუთრო ამ ტყვეობას ცოდვად ჩავითვლის.
არ ვიცი, რატომ მომინდა, რომ რაღაც აგიხსნა,
რაინდო ჩემო, რად მიელტვი უცხო ლაჟვარდებს,
განტოლებები, მონმარტრი და თუნდაც კაბარე
შენს განცდილ გრძნობას, იცოდე, რომ არაფერს მატებს.
ბოდლერს ამტყუნებ, აუმხედრდი სანყალ მეძავებს,
ჩემო რაინდო, ეს ხომ უკვე სისასტიკეა,
ხორცი ბაზარშიც იყიდება, თანაც ბითუმად,
შენ არ გინახავს ის ადგილი, სულს რომ ყიდიან.
ჩუ, იყავ წყნარად, შეისუნთქე თეთრი სურნელი,
ცირკთან ჩამდგარი აჩრდილების სულნი ტირიან,
რადგან ისინი გადაიქცნენ მაყურებლებად
და ვინც იქ დადის — არლექინია.
ასე ერთ ცირკად გადაიქცა მთელი სამყარო,
მთავარ მასხარას შეუმცირეს ხელფასი რადგან,
თავს არ ინუხებს, რომ დაიცვას ქცევის ნორმები
და ბალაგანსაც, დამიჯერე, ცუდი დღე ადგა.

თუ გრძნობა შენი სულს ედება, როგორც ეთერი,
თუ ღამე სიზმრებს იგერიებს შეცხადებულნი,
რა გაენყოფა, მაშ ტიტული მიბოძებია,
შენ ხარ რაინდი სიყვარულზე შეყვარებული.
ცოდვას კაცი, სიყვარული თუ არ სწვევია,
ასჯერ ცოდვას, თუ ამ გრძნობად მონად აქცია,
ხშირად ის თასი, რომელსაც შენ ასე მიელტვი
ერთი უბრალო, ცარიელი, თიხის თასია.
სამყარო ჩვენი რებუსების არის ოსტატი,
მათი ამოხსნა, ვინ რა იცის, სად მიგვიყვანდა,
იქნებ არც კი აქვს აზრი იმას, რა იყო თასში
თუ ფიქრობ, რომ შენ გულით გიყვარდა.
შესვი შარბათი, ოცნებებში ესტუმრე ჰარემს,
ნაზი აკორდი ბარბითების დაგიტკობს სმენას,
ოქროს ქოშები შეაგებეთ კართან დედოფალს,
კაბა-ხაბარდა ააჟღერებს დახურულ სცენას.

თამარას

ომარაულის ველზე გაშლილო
ყვავილო ქალო და მეგობარო,
ორმოცდაათ წელს ერთად ვიარეთ
ახლა რად გინდა, რომ გამეყარო.
დე, თბილი იქნეს შენთვის ეს მიწა,
დე, მშვიდი იქნეს სულთა საუფლო,
ნუ მიგვატოვებ, დარჩი ჩვენს გვერდით
ხანდახან მაინც რომ გესაუბრო.
რა ვქნა, ვერაფრით ველარ გიშველეთ
ასეთი არა გამიგონია,
შენმა შვილებმა ბევრიც ეცადნენ,
სიკვდილს ხომ გული არა ჰქონია.
გაზაფხულია, იღვიძებს კვირტი,
გამოანათებს მზე სხივოსანი,
ალალი იყოს შენთვის ცრემლებიც
გფარავდეს ჯვარი პატიოსანი.

შვილს

თვრამეტის გახდი!!!

შენს მეოცნებე თვალებს შევცქერი.

ავფრინდე მინდა! სიმღერა მინდა!

მაგრამ ვერ ვმღერი.

მინდა, მოგეყრდნო, შენი გულის ვისმინო ფეთქვა,

იქნებ, როგორმე გავაგონო, რაც უნდა მეთქვა,

ღმერთმა ხომ იცის, არ მინდოდა შენი დათმობა,

მაგრამ შემოქმედს არ სჭირდება ჩვენი თანხმობა.

და რადგან მაინც დაგვაშორებს დრო და მანძილი,

მონატრებაა ასატანად არცთუ ადვილი.

მერცხალივით შემოფრინდი ჩემს ოდაში,

აღბათ ძლიერ შორი გზები გიფრენია.

მინდა, ახლა მხოლოდ ჩემთვის იჭიკჭიკო,

იმღერო, რაც ვილაც სხვისთვის გიმღერია.

სად იყავი, მომთაბარე მაგალობელო,

ამდენს რატომ მაცდევინე უსაშველოდ,

ნატვრა ხარ და ველარ გავძლებ, გეფიცები.

იცოდე, რომ ველარ გავძლებ მე უშენოდ.

ნაზი ფრთები დაგლლია და დაგმტვრევია,

ონავრებმა იქნებ ქვებიც დაგაყარეს,

ნეტავ, რატომ არ ვიყავი მე შენს გვერდში,

აღბათ, ციცქნავ, რა ძალიან გაგამწარეს.

თვალებს ასე მოციმციმეს ცისკარივით,

ისრიმისფერ თვალებს ცრემლი შერჩენია,

ანგელოზო, ჩემს ოცნებებს შენ უშველი,

ფიქრი ხარ და ფიქრი ჩემს გულს შესჩვევია.

იმედები წლებმა უკვე გამიქარწყლეს,

ქარმა ჩუმი გამახსენა მოგონება,

რალაც სული ამირიეს, ისეც მღვრიე

ია-ვარდად მოცქრიალე გოგონებმა.

ფიქრის

ჩემო ფიქრია, წლები მიჰქრიან
და ფიფქთან ერთად ფიქრებს მიყრიან,
ვფიქრობ, არც ვიცი, რით გაგახარო,
რით აგაყვავო, რა შემიძლია?!
მინდა, რუსთაველს სწავდეს კალამი,
საიათნოვაც შენზე მღეროდეს
და როგორც „ყველა გზა მიდის რომში“
ჩემი ფიქრი ხარ, მინდა, გჯეროდეს.
ხარ ცვალებადი, როგორც ეს მარტი,
გაზაფხულია შენი საგზალი,
მომილოცია დაბადების დღე
ხარ ქალი მუზა, ქალი ხანძარი.

თადოს და მაიას ხსოვნას

ჩემი სამყარო მაქვს, ჩემი სასახლე და
ჩემი უფლისწულიც გვერდში,
ჩემი ოქროს ტახტი, ჩემი ცის კამარა
და ოქროს გული მაქვს მკერდში.
ოქროს მდინარე მაქვს, ბევრი ოქროს თევზით
ბევრი ვარსკვლავი მაქვს ცაზე,
წავალ ზღვის ნაპირზე, შენზე ავტირდები,
იქვე ჩამოვჯდები ქვაზე.
არც სამყარო მინდა და არც ოქროს ტახტი,
აღარც ოქროს გული მკერდში,
თუ არ მეყოლები ჩემო ერთადერთო,
თუ არ მეყოლები გვერდში.

თადოს და მაიას ხსოვნას

უბეში ჩამიქრი თაფლის სანთელივით
ღმერთებს თუ შეშურდათ ჩემი,
ჩემო სიყვარულო, როგორ გაგიმეტო,
მე ხომ ველარაფერს გშველი.

უშენოდ დაბნელდა მზე, აღარ ანათებს,
გულიც აღარ ფეთქავს მკერდში,
თუ შენ მიმატოვებ, ჩემო ერთადერთო,
თუ არ მეყოლები გვერდში.

თამადად ხარ ჩემს სუფრაზე
საგანგებოდ მონვეული,
გაგიშალე ბრონეული
ჩემი ხელით მონეული.
მარგალიტი დაგიბნე,
თვალთ გიშერი გიფეშქაშე,
აღმასები გფინე კალთას
თვალს ჭრის მათი სიკაშქაშე.
შენი გულის მოგება მსურს,
ფიანდაზი გადაგიშალე,
ფარჩა ტანზე შევიმოსე
ატლასები ვაშრიალე.
ღვინო თასში ვარაკრაკე,
ავაცეკვე დოქში ღვინო,
ეგებ, კიდევ გაგიმართლოს,
სადღეგრძელო გათქმევიწინო.

გახსენება

ედღვნება თადო ძეგნიაურის ხსოვნას

მზითნაფერი ჩამომისხით რქანითელი,
ორვილისწყლით დაზრდილ ბიჭებს ვისხენებ.
ქვაკიბედან მოტანილი წყაროს წყალით
ორმუხასთან გულმოკლული ვისვენებ.
აქ გიყვარდათ თავისმოყრა უბნის ყორჩებს,
ამოყრიდით დედასპურებს უბიდან
ცეცხლის პირას ინვებოდა მწვადი მწვადზე
ეს ორვილი იქნებ გაქრეს რუკიდან.
ახმეტაში ორვილისწყლით დაზრდილ ბიჭებს
ლოცავენ და ცოცხლად მოიგონებენ
იციან რომ ეს ვალია სამუდამო
და ისინიც ამ ვალებს იშორებენ.

ნეტავი, ვიყო ედემ-ბალი ვარდით, იებით,
ნაზი ენძელით, გვირილებით, მაგნოლიებით,
ნეტავი, ვიყო ტბა ფარავნის ლურჯი ნათება,
სირინოზებად მეხვეოდნენ გარს თოლიები.
ნეტავი, ვიყო თეთრი ღვინო, მარანს ვდიოდე
და სადღეგრძელოს თამადასთან ერთად ვთაობდე,
ყველა ბედნიერს ხომ სიცოცხლეს დავულოცავდი
და მიცვალებულს მივყვებოდი სასაფლაომდე.
ნეტავი, ვიყო თეთრი ღვინო, მარანს ვდიოდე
და თამადასთან ალავერდებს გადავდიოდე,
ნეტავი, ვიყო წმინდა წყარო, ტყეში ვდიოდე
და ქვიდან ქვაზე ხტუნაობით ჩამოვდიოდე.
ნეტავ, ხე ვიყო, ერთხელ ისევ ავმწვანებოდი,
ჩემს ყვავილებზე ვილაც მაინც ამღერებოდა,
მომეხვეოდა გარს პეპელა ათასნაირი,
ანგელოზების გალობანი აჟღერებოდა.
და მაშინ, როცა აღარ გათრობს მარანში ღვინო,
როცა არ გხიბლავს პეპელების ნაზი ფარფატი,
თუ ყველაფერი სულ ერთია, აღარ განიცდი
მაშინ კლდე ნახე, წადი-მეთქი, წადი გადახტი.
რა დაგრჩენია, ეს სიცოცხლე წუთია როცა
და ეს სიცოცხლე შენ ვილაცამ საჩუქრად მოგცა,
უნდა იმღერო შემოქმედის სადიდებელი,
რათა სიცოცხლე დააფასო, ისწავლე ლოცვა.
ნეტავი, ვიყო შენს ეზოში მწვანე ბალახი,
როგორც დილის ნამს მე შენს ღიმილს დაველოდები,
ბოლო ჭიქამდე გამოვთვრები, როგორც ავარა,
ასე თვრებიან საცოდავი ქუჩის ლოთები.

ნეტავ, ჩიტვით შემეძლოს ფრენა,
ტოროლასავით შევასკდე ზეცას
ნეტავი, ვიყო მინდვრის ყვავილი
და აღისფერი ყაყაჩო მეცვას.

ლექსი იბადება ნაზად და უჩუმრად
დიდხანს იტრიალებს ქარში,
მერე შემოჯდება სადღაც ვერხვის ტოტზე
და ატირდება ცრემლებით ბავშვის.
ქარი რას დაგიდევს, სულ არ შენუხდება
ვერხვი კი ცახცახებს, კრთება,
რადგან სიყვარული ტოტზე შემომჯდარა
ცრემლად დაღვრილა და კვდება.
დიდი სიყვარული, დიდ ლექსად იქცა და
მოკვდა სიყვარულის ფესვი,
ვერხვი შეინახავს მასზე მოგონებას
ფურცელზე დარჩება ლექსი.
ამ ციდა ქალღმერთზე რჩება მოგონება
რისი დავინწყებაც არ მსურს,
და თუკი მომავალს არავინ მპირდება
ვერავინ წამართმევს წარსულს.

მე შენთვის ავანთებ ახალ მზეს,
მე შენთვის სამყაროს შევცვლი.
შენა ხარ ჩემთვის ყველაფერი
არ მინდა ოქრო და ვერცხლი.
მე შენთვის ვიმღერებ მელოდიას,
ჩიტები შეწყვეტენ სტვენას,
გიჩვენებ ღმერთების საუფლოს,
გაჩუქებ ვარსკვლავთა ცვენას.
მკერდზე დაგიბნევდი მარგალიტს,
ფეხებთან გაგიფენ დილას,
მანდილს მოგიქარგავ ოცნებით,
გინდაც გამაწნავდე სილას.
მე შენთვის წმინდა მთას ავაგებ
სალოცად უბედო ბედის,
ეს ჩემი სიმღერა დარჩება
სიმღერად მომაკვდავ გედის.

ქალი მოდის რუსთაველზე და ჭადრები თრთიან,
ვარდი ყვავის, „ბულბულები გალიაში ზიან“.
თუ მზის ნაკოცნ მუხლისთავეებს დაუგიათ მახე,
ვინ უმღერის ნატერფალზე იებს, მე რომ ვნახე.
ქალი მოდის რუსთაველზე... სიოსავით მივდევე,
მუდამ ვეტრფი ლამაზ ქალებს, შემძლია ვიდრე —
ვიდრე თვალი მიჭრის ისევ, გული მიცემს მკერდში,
დარჩებიან ლამაზები ამღერებულ ლექსში.

ეს ორი ნუთი

სად არის ნამი —
ნუთი სად იწყებს ათვლას,
ამქვეყნად ალბათ,
პასუხი არვის არ აქვს.
იკითხავ, — რატომ,
ან რისთვის გავჩნდით ნეტავ;
ან რა იმედით
ლაპარაკს ვბედავ ღმერთთან.
ეს ერთი ნუთი,
რასაც სიცოცხლე ჰქვია.
ნავიდა ისე,
როგორც ნასროლი ტყვია.
ეს ერთი ნუთი,
ბენჯის ხიდზე ხარ კაცი.
ეს ერთი ნუთი,
ეცადე, ეცად დარჩი.

იესო ქრისტე ჩამოსულა ზეციდან ფეხით
და მოწყალებას მუჭა-მუჭა გზად მოარიგებს,
ანგელოზები თან დასდევენ ჩემს ზიარებად
არცა სიმშვიდე, არც სილურჯე, არა სიკვდილი.
არცა სიცოცხლე, განსვენება, არცა გოდება
ქრისტე იესო ეს მეორედ ესტუმრა მინას.
განმეორების მაქვს შეგრძნება სულთა სულისა,
თუ ვით იესოს — მე ერთს მერგო განმეორება.
მე ვის ველოდო, მე ვით ველოდო, მე რად გელოდო.
მე არად მწამდა და მაინც მწამდა,
წამებად ჩემად გაჩნდი მინაზე
და მეც ვენამე, წამებას ვუძლებ.
შენ კი შორს ჩანხარ, ისე შორს ჩანხარ,
ვითარცა ცხენით წმინდა გიორგი.
ხომ მოდიოდი, რომ მოდიოდი, რად მოდიოდი,
რად მოდიოდი, ანგელოზებს ფრთებს რად ამტვრევდი.
იესო ქრისტეს ჩემს მაგიერ ზიარს ართმევდი
და მოწყალებად ნაბოძები დამკარგე მაინც,
დამკარგე ისე, ჩიტები ბუდეს კარგავენ როგორც,
დამკარგე ისე, ნაწვიმარზე ფერთა თამაშით.
და შენ ერთობი, თუკი ამას გართობა ჰქვია,
დაკარგულ ფერებს, მოწყალებას, ნათელს უფლისას,
ღმერთის სიყვარულს, ცოდვის ცოდვას და ანგარებას,
ვხედავ მე შენში და ვერ ვარჩევ, მანდ რას ვეძებდი.
შენი სული ისე დაცლილა, რომ არ ველოდი
და თუკი იყო ოდესმე სავსე, რად აღარ მახსოვს.
მე ყველაფერი დავინწყების მივეცი ტალღებს
ამ გზებზე მავალს მაინც შენი მქვია სახელი.
და ქრისტეს მაინც შენს სახელზე ვთხოვ მოწყალებას,
შენ კი კვლავ მეტყვი „არ მიყვარხარ, მე მებრალები“!
თუ სიგიჟემდის შენს ფიქრებში წასულს მათოვდა,
ახლა გზა ვნახე, შენს იქითაც მიძევს სავალი.
და აღარ მათოვს ჩაფიქრებულს — გამოვიცვალე!
ჩემს თვალთახედვას წინ არავინ არ ეღობება.
გზაა მრავალი და ამ გზებზე დავალ მე მარტოდ,
არც მეშინია, გეფიცები, არ მეშინია!
მე მარტოობა მხოლოდ სულის თულა შემაკრობს
და შენი ფიცად ნაჭდევი ხეზე,
ბოლო გზა ისევ მოგიყვანს ჩემთან!

მინდა, რალაცამ გამართოს ისე,
რომ დამავინყდეს ქვეყნად ყოველი,
რომ გამოვექცე ფიქრებს არეულს
გზას მინათებდეს შუქი ცხოველი.
მინდა, გზატკეცილს ხელი ჩავკიდო
და მტკვრის ნაპირის ვიხმო ქარები,
რომ დამინყნარდეს გული მდულარე
და დავინახო შენი თვალები.
შენამდე მოსულს, ამაყად მავალს,
თუ ჩამიკალი გული პატარა,
დიდი გრძნობების ფერფლად ვიქცევი
დამნაშავეა შენი ჭალარა.
ასე პატარა სიცოცხლის პატრონს,
პეპელასავით დამცვივა ფრთები,
გნატრულობ ისე, არც ვიცი, სად ხარ,
დაგინახავ და ბავშვივით ვკრთები.
რით ჩამისახლე გულში აისი,
რით გააღვიძე გულში სატანა,
ამდენ სიმძიმეს ვატარებ მხრებით
არ შემიძლია შენი ატანა.

როცა ჩემს სიკვდილს ახრჩობს სიცოცხლე
და როცა აჩრდილს მივდევ ყიჟინით,
როცა შენს თვალებს ვეძებ ქუჩებში
და შენს ხსენებას ვებრძვი გიჟივით.
როცა სიცივე სისხლს ვერ ერევა
და თვალებს მივსებს ფერი თვალების,
როცა სავსეა გული ეჭვებით,
გული მეღევა როცა წვალებით.
შენ ჩემი სულის იქეც იარად
და მხოლოდ ერთხელ თუ მღერის გედი,
ჩემი სიცოცხლის შენ ხარ დარაჯი
მე არც სიკვდილში მქონია ბედი.
მგონია, ზეცას შევძრავ კვილით

დავლენავ ქვეყნად ყველა კარიბჭეს,
თუ სხვას შეხედავ ჩემი თვალებით,
თუ ჩემი გულის მონად არ იქეც.
მაშინ გავყვები ბოშათა ბანაკს
და სიყვარულის ვისწავლი ლოცვას.

შემოდგომას სცვივა ოქროს ფოთლები
და ზამთარი უკითხავად მოდის,
შენს ლოდინში გამერია ჭაღარა
გელოდები, როდის მოხვალ, როდის!
რა გაუძლებს უშენობით ამ ზამთარს,
რა აიტანს სიცივეს და ყინვებს,
სად გავექცე სიზმრად ნახულ ურჩხულებს,
სად გავექცე შენს ღამეულ ხილვებს.
შენი ხელით შემეხება ნიავი
შენი ხელით გადამინევს თმას,
ფიფქიც შენი სუნთქვით დნება ბაგეზე,
რა შორსა ხარ, ველარ განვდენ ხმას.

როგორ იქნება, შენ არ გიხმობდე,
შენ არ გიხმობდე, როგორ იქნება.
როგორ იქნება, ვიყო ცოცხალი,
არ მოგიკითხონ ჩემმა ფიქრებმა.
როგორ იქნება, მწამდეს სიცოცხლე,
ისიც უშენოდ, როგორ იქნება,
როგორ იქნება, შენ არ გიხმობდე,
შენ არ მოგძებნონ ჩემმა ფიქრებმა.

არაგვის ხევს

მე რომ მქონდეს სივრცეები დიდი,
დავდგებოდი მთებზე, ფრთებს გავშლიდი.
გადვიდოდი არაგვის ხევს, გაღმა
წყალნითელას ქალის ხმებს ვეყმიდი.
ვიდექ მარტოდ,
მე ყოველთვის ვდგევარ მარტოდ... და ფიქრები მერეოდნენ,
ჩავცქეროდი არაგვის ხევს გადარეულს,
წყალს მშფოთვარეს და არეულს ჩემი ფიქრიც მიჰყვებოდა.
წყალს ვატანდი ძვირფას ფიქრებს ნლებით ნატანჯს,
არაგვის ხევს მივაბარე რაც მებადა.
დაენახა, იქნებ ვინმე მიხვდებოდა,
ის ფიქრები არწივისებრ ფრთებსა შლიდნენ,
თითქოს წყალს არც მიჰყვებოდა,
არაგვის ხევს შეეხიზნნენ.

ცა ანგელოზთა სახეებით სავსეა თითქოს,
მე კი იმათგან მხოლოდ ერთის თვალები მიჰყრობს,
ო, არა, არა ანგელოზი შენ სულ არა გგავს,
შენს თვალებს ქვეყნად შედარება მართლაც არა ჰყავს.
იცი? მე ჩემს ბედს მივემსგავსე, ის ცის ფერია,
და ის ცა, ისევ შენი ფერია.

ნარჩევ ვარდებში რად გირჩიე, თვითონ არ ვიცი,
ველური ვარდის რად მაბრუებს მაინც სურნელი,
არც ერთი სიტყვა აღარ მახსოვს შენი ნათქვამი
და საუკუნის მაკრთობს სენი განუკურნელი.
სულ გავქელავდი ქვეყანაზე უცხო ყვავილებს,
რომ დარჩნენ მხოლოდ ჩემი მწველი ველის ვარდები,
რამდენიც ვცდილობ შეგაჩვენო და დაგივიწყო,
თითქოს პირველად სიცოცხლეში შენ მიყვარდები.
შენ გაახუნე ჩემში ყველა მუქი ფერები
და ახლა ჩემი სული მშვიდი, შენი ფერია

და რომ არ გერქვას ვარდი მაინც ველთა მფლობელი,
ვიმღერდი შენთვის, როგორც სხვისთვის არ მიმღერია.
ვერ დავიჯერებ ან რად გინდა ჩემი სიმღერა,
ველზე ბუღბუღებს რა გამოლევს, ყველა შენია,
ისიც მეყოფა, რომ მაისმა ვარდი მაყარა
და ამის შემდეგ გლოვის მეტი რა დამრჩენია.

ჩემს თანამგზავრად, ვარსკვლავად ცაზე
გირჩიე და ნუ დამემალეები,
შენი თვალების მწვავს შუქი მხოლოდ
და თუ მაცოცხლებს — შენი თვალები.
დავკარგე რწმენა მთელი ცხოვრების,
თავიც დავკარგე და არც კი ვგლოვობ,
ამ ქვეყანაზე ყველაფერს დავთმობ,
ყველაფერს დავთმობ — შენ არა მხოლოდ!

შენ რომ გიხსენებ, სიმღერა მესმის
მქრქალი სხივების ბრძოლით,
გზაზე გაბნეულ ფიქრებს ვაგროვებ
მოდით, ფიქრებო მოდით.
კვლავ ველოდები, წვიმას შხაპუნას
იქნებ, გაფუძლო ლოდინს,
მითხარ — არ მოხვალ? და თუკი მოხვალ,
როდისღა მოხვალ, როდის!

რა ვქნა, თუ ახლაც არ გამიმართლა
და ჩემს ოცნებებს დაედო ზღუდე,
სადაც ვაგებდი მტრედების საფარს,
თუ იქ ყვავებმა დაიდეს ბუდე.
მე ვის შევჩივლო ვარამი ჩემი,
თუ შენ შორსა ხარ და ველარ მათბობ,
როდემდე ვიდგე ეული ზღვასთან,
როდემდე ვდიო თოლიებს მარტომ.

ვიცი, მჯერა, კვლავ მომიხმობ შენსკენ,
ვიცი, მჯერა, კვლავ ბევრ სასმისს დასცლი,
ვიცი, მჯერა, კვლავ მინატრებ შემკრთალს
თუ საწუთრო ცოტას კიდევ გაცლის.
ვიცი, მჯერა, უჩემობა განამებს
და უდაბნოდ გეჩვენება მინა,
ვიცი, მჯერა, სიმღერებმა დაგლალეს
და ერთადერთ სალოცავად მფიცავ.
ეს ქვეყანა შენით არის ლამაზი
და ნამები შენს სახელზე ცვივა,
შემოდგომის მზე განელდა უშენოდ
მომენატრე და ძალიან მცივა.
აღარ მახსოვს შარშანდელი ზამთარი,
დამავინწყდა წინანდელი სიცივე,
ბელურების ნაღვლიანი ჟღურტული
და თვალეზე ცრემლი ობლად ციმციმებს.
დამავინწყდა, თუკი შენით ვხარობდი,
აღარ მახსოვს, აღარ მახსოვს, არა,
ისევ ძველი შემოდგომა გვარიგებს
და ამდენი განშორება კმარა.
ვერ გავუძლებ შემოდგომას უშენოდ,
ვერ გავუძლებ ფოთოლცვენას დარდიანს,
ვიცი, ვხედავ, მე ვარ მხოლოდ ეული
და ქუჩაში სულ წყვილები დადიან.
შემოდგომამ არც ბუნება დაინდო
და ფოთლები ყვითლად შეაფერადა,
თითო თითოდ ჩამოკრიფა ხეებზე
გადაფანტა, გადაფანტა ველადა.
ჩვენი გზებიც შემოდგომამ გაყარა,
რა საბრალოდ ჩამოვეშვი ტოტიდან,
შენც მოგწყვიტა, გადაგაგდო სხვა მხარეს,
გელოდები, გელოდები როდიდან.
მაგონდება, როცა ერთად ვიყავით,
ვერაფერი გვაშორებდა, ვერა,
გვატირებდა ცვარის ცრემლით დილის მზე

და გვინდოდა შუალამეს მღერა.
ყველაფერი შემოდგომამ წამართვა
და ყველაფერს მხოლოდ მისგან ველი,
შემოდგომავე, გვევდრები ძალიან,
დამიბრუნე მეგობარი ძველი.
გამიხუნდა თმების ფერი გიშერი
და თვალეები ცრემლისგან მაქვს სველი,
შემოდგომავე; დაჩოქილი ვლოცულობ,
დამიბრუნე ისევ ყველაფერი!

სულში მიკვნესის სიცარიელე
და ცოდვილივით მიმძიმს ლოცვები,
საბრალო გულის გესმის ოხვრები,
მანც მანამებ, არ გეცოდები.
გინდა — წაიღე, ხორცი გაყიდე,
გინდა — წაიღე, გული დაფლითე,
ოღონდ შეიგნე, საწუთრო ჩემი
ისე მცირეა, როგორც სათითე.
და თუკი გული საგულეს გიცემს
გთხოვ, ნულარ მეტყვი ტყუილად ფიცებს,
თორემ როგორც სხვას, წაიღებს ქარი,
ვინ დააბრუნებს და დაამტკიცებს.

რა ნახატია, სულში ხატია
და ჩანწეხილი გოლგოთა, რიდე
ზე აღუპყრია ორივე ხელები,
იტანჯებოდე და ცრემლებს ღვრიდე.
სულში ქარია, ქარიშხალია
ხეში ქალია და მიხარია,
გამოუცნობი სევდით აღვსილვარ
და მიხარია; საოცარია.
მე მეჩვენება ჩემთვის ლოცულობს
ქალი ღალადით, თავმოკვეთილი,
ასე სასტიკად რომ დაუსჯიათ
და სული დარჩა მანც კეთილი.

საზამთრო

ათიოდე წლის ბიჭი აზმუვლებულ ნახირს კვალში ჩასდგომოდა და ძილაყოლილი ნაბიჯით ნელ-ნელა მისდევდა, თვალებს წამდაუნუმ იფშვნეცდა, აქეთ-იქით იყურებოდა — პირის დასაბან გუბეს თუ ეძებდა. აი, მონახა კიდეც. ჩაიმუხლა. პატარა, გამხდარი ხელებით წყალი ამოიღო გუბიდან და პირზე შეისხა. ეამა გრილი წყალი. ცოტა ხანს ასე იყო ჩამჯდარი, ჩაეყო წყალში ორივე ხელის მტევანი და გარინდული უსმენდა დილის ხმებს. მერე ერთბაშად გამოერკვა. სველი ხელები სამადლო შარვალზე შეიმშრალა და კვლავ ძროხებს გამოუდგა.

კიდევ კარგი, ნახირი არ იყო მინდორს უჩვევი; თვითონ მოძებნიდნენ გრილს, როგორც კი ჩამოსცხებოდა, დაეყრებოდნენ სადმე, თელების ძირში და ზანტად იცოხნებოდნენ. მათ შემყურეს, ბიჭსაც რული მოერეოდა და ჩასთვლემდა. ასე ალახ-მალახ სიზმრებსაც ნახავდა, ლამაზ სიზმარს, რომელსაც რეალობასთან არავითარი საერთო არ ჰქონდა.

გაივაკა მზემ, კარგა ხანია ხევებს გადაუარა და თურაშაული ვაშლივით, სადღაც ხის ტოტზე დაეკიდა. ბიჭმა ნახირს წამოუარა და სოფლისაკენ დააბრუნა. ორვილის პირზე ფონს ეძებდა თვალით. წყალში ჭყუმპალაობდა მთელი სოფლის ბიჭობა. მან გაბურძგნული თავი მოიქექა და დიდი ადამიანივით ამოიოხრა.

პატარა, ფეხშიშველი გოგონა იხვებს უჯავრდებოდა, რომლებსაც არაფრით უნდოდათ წყლიდან ამოსვლა. ბიჭი მიეხმარა. გუნებაში გადათვალა აფრიათებული და ერთმანეთის უკან ჩამდგარი იხვები: ერთი, ორი... შვიდი; შარაგზამდე გააყოლა თვალი ჭუკების ქარავანს.

მიდენა როგორც იყო მესერთან საქონელი და ხმადაბლა დაიძახა: — პელო დეიდა! თან საჩეხთან დაბმული ნაგაზისკენ ჰქონდა თვალი, რომელიც ავად ეღრინებოდა და არაფრად დაგიდევდათ ბავშვის უმწეობას, ობლობას, სიცვივსა და შიმშილს. ცხვირში მოუღიბინა ახლადგამომცხვარმა პურის სუნმა. ღრმად ჩაისუნთქა, დააპირა ერთხელაც დაეძახა, რომ კუტიკარი გაიღო და პელომ ორი ცხელი პური შარაზევე მიანოდა. ბიჭმა პერანგში ჩაილაგა პურები და ცრემლჩამდგარი თვალები მჯილით ამოინმინდა.

მიდიოდა პატარა ბავშვი დიდი ფიქრებით და მადლიან ხალხზე ფიქრობდა: აკი, იმ დღეს უთხრა პელომ, — ჩემი მიხა როგორც მომივა ქალაქიდან, შენთვის ქალამნებს ამოვასხმევინებო. განა მიხას კი წულამესტების ქარხანა ჰქონდა; ერთი ქოსმენი ღორი ებათ პანტის ძირში და მთელი უბნის ბიჭობას ფეხის ძირები ექავე-ბოდათ იმ ღორის დანახვაზე, შობის დადგომას უცდიდნენ, როცა მიხა ქალაქიდან მოვიდოდა, ღორს დაკლავდა, ღორის ტყავისგან კი მადლიანი მარჯვენით ქალამნებს ჩაუნიკნიკებდა.

ფიქრებში წასულს, საიდანღაც ჯერ ურმის ხმა მისწვდა, მერე მეურმის ურმულიც გაიგონა, ცოტა ხანში კი კამეჩების ურემი წამოენია და ბიჭმა თვალებს არ დაუჯერა — ურემი სულ ხასხასა, დაორთქლილი საზამთროთი იყო სავსე. მეურმეს გვერდზე ტიკი მოეგდო და მეურმე და ტიკი ერთმანეთს დამსგავსებოდნენ.

მეურმემ შეამჩნია, ბავშვი პირღია რომ მისჩერებოდა წყობისად დალაგებულ საზამთროს და ცალი თვალი ცხელი პურისაკენ წაუვიდა.

— რა იყო, ჯოო! ყალფუზი არ გინახნია?! ამო, აარჩიე; ერთი ცალი ერთი პური, ორი ცალი ორი პური!

დაუფიქრებლად გაუნოდა პატარამ მთელი დღის მონაგარი სარჩო მეურმეს, თავისი წვრილი, გალუული ხელებით.

მეურმემ ერთხანს არჩია საზამთრო კოტიტა თითებით და ბოლოს, ორი, ბურთივით მრგვალი საზამთრო მიანოდა. მიდიოდა ბიჭი თავდაღმართზე, პირში უკვე გრძნობდა საამო გემოს და წინასწარ ტკბებოდა...

მდინარესთან ჩაჯდა და ქვა აიღო; ნაპირიანი გვერდი დაჰკრა საზამთროს და გადაჩეხა... შიგნით თეთრი იყო, ბამბასავით, მხოლოდ შუაგულში ეტყობოდა ვარდისფერი ოვალი. გაჩეხა მეორეც, იგივე იყო იქაც. მერელა მიხვდა, რად არჩევდა მეურმე იმდენ ხანს საზამთროს.

წამოვიდა შინისაკენ ფეხათრეული, განა მოუხაროდა?! არა, უბრალოდ ნაგვემ-ნაშიმშილებს სხეულს მაინც მოასვენებდა სადმე კუთხეში მიგდებული. შევიდა შინ, კერიასთან ატუზულ ხატაურას ფეხი წაჰკრა, ჩალა ააბუა და ნაკლული ტომარასავით მიეგდო. დიდხანს ცდილობდა დაძინებას, მაგრამ ცარიელი მუცელი მოსვენებას არ აძლევდა. ხოლო, როცა მთვარემ არემარე გაანათა, წამოდგა და წყნარი ნაბიჯით ორვილის პირს ქვემოთ დაუყვა.

აგერ, იცნო ის ადგილიც, დიდი თეთრი ქვა, ნახევარი გვერდი რომ წყალში უდევს, აქ იჯდა, აქ გაჩეხა საზამთროები, დაიხარა, მონახა ნაჩეხები; წვრილი ბურნა და რალაც მწერები დახვეოდნენ, ბიჭი იღებდა ნაჩეხებს სათითაოდ, ქვაზე ბერტყავდა, წყალში რეცხავდა და სულმოუთქმელად ხრავდა, როგორც რაიმე გემრიელ ნუგბარს. სული მოითქვა და ნელ-ნელა გაუყვა გზას შინისაკენ. მთვარე საკმაოდ ანათებდა ქვეყანას, მაგრამ რა ექნა, ის ხომ ჯერ კიდევ ბავშვი იყო.

მოვიდა სახლში, ჩანვა ჩალაში და მეორე დღეს, თუმცა ესმოდა მეზობლის ღობეზე შემხტარი მამლის თავგანწირული ყვირილი, ადგომა აღარ ეწადა. ხვდებოდა ალბათ, რომ ასეთი იმედგაცრუება მრავალი შეხვდებოდა ცხოვრებაში; გაუჭირდებოდა მღვრიე მორევის გაცურვა, ფეხზე დადგომა ისე, რომ თავი ადამიანად ეგრძნო.

ია

— ვაი, ვაი, როგორ მცივა.

— რა მოგარბენინებდა მერე.

ჩაილიკლიკა ნაკადულმა მხიარულად და გზა განაგრძო.

ამ დროს ბუჩქის ძირას მზის სხივი მოხვდა; ტკაც! გასკდა უცებ კვირტი და ია გადაიშალა.

— ვიშ! გენაცვალე, ეს რა ლამაზი კაბა ჩაგიცვამს; შემოსძახა წყარომ, ქვიდან ქვაზე შეხტა და ტაში შემოჰკრა.

— ფრთხილად გეთაყვა, კაბა არ დამისველო! ნამიანი, ფოფინა თვალები შეანათა იამ წყაროს და კოპწია კაბაზე დაიხედა.

ბუნება იღვიძებდა.

მინა ფეთქავდა, დედამინა.

ნაძვი

ქვიანი აღმართი ავათავე და ბილიკს მივყვები, მერე ბილიკიც იკარგება და ნაკაფი იწყება. აქა-იქა ყრია ნასხეპი ტოტები, გადაჭრილი ხის ძირები. უუნარობას მსაყვედურობენ. ჩიტების ხმაც არსად ისმის, ხეც არსად არის ახლო-მახლო, მათ დასაჯდომად, შესასვენებლად. თვალი გავაყოლე ნაბილიკარს, გზა გავაგრძელე. შეყვითლებული ასკილის გვერდით პატარა, მწვანე ნაძვი ვი-

პოვე. იდგა, შემომყურებდა. ორი პანია ტოტი გვერდზე გაენია და თითქოს პატარა ბავშვივით ატატებას, მოფერებას მთხოვდა. დავიჩოქე, მოვეხვიე, გულში ჩავიკარ. ნამიანი ჰქონდა პატარას ტოტები, თუ მე ვტიროდი და დავასველე, ველარ გავიგე. მოვდიოდი გზაზე, ვიყურებოდი ირგვლივ, ვხედავდი შორს ტყეებს, მონავარდე ჩიტებს და მენანებოდა პატარა, უმწეო, თითისტარა ნაძვი მარტოობისთვის.

გამხმარი ხეები

არ ვიცი, რატომ, მაგრამ დიდი ხანია გამხმარი ხეების მიმართ გრძნობები შემეცვალა, მე მათ ვერ აღვიქვამ მკვდარ არსებებად. ხე, ვიდრე ფეხზე დგას კიდევ არსებობს, ცოცხლობს. იგი თუნდაც გამხმარი, ჩიტების შეუცვლელი მეგობარია.

ამწვანებული არემარე კაცის გულს ახარებს, ახალისებს. შეგვხვდება სადმე გამხმარი ხე და ამ წუთისოფლის ამაოებაზე დაგვაფიქრებს, შენში მოკრძალებას, პატივისცემას იწვევს. არიან ზვიადები და დიადები; გამხმარი ხეები, როლებიც ცოცხალ ობელისკებად შემორჩენია დედამინას, თითქოს ძეგლს უდგამენ ბუნებას.

ზოგი ვერ უძლებს ჟამთა სვლას და წამონვება მხართეძოზე, ნაიქცევა, მაგრამ არსებობს, არ ეპუება სიკვდილს. სიცოცხლეს აგრძელებს და დასცინის ცოცხლებს, რომლებსაც სიცოცხლე ტვირთად დასწოლიათ.

თოჯინა

ფუცა ერთი უბრალო ფეხმოტეხილი თოჯინაა და მეტი არაფერი. ნუცამ თავისი საყვარელი თოჯინა ჯერ ძირს ათრია, შემდეგ კი კარადას შემოსცხო.

დაიშალა ფუცა ნაწილებად, აღრიალებული ბავშვი კი მოახლემ სააბაზანოში გაიყვანა.

ცოტა ხანში კარი გაიღო და ოთახში ვილაც შემოვიდა. ხელში აიყვანა საბრალო ფუცა, თავი მოარგო, კაბა შეუსწორა და თაროზე დასვა.

ფუცამ თვალი გაახილა. მიმოიხედა. მის გვერდით ერთ დროს საამაყო თოჯინები და სათამაშოები ანგადაშენებულ ცხოველებს დამსგავსებოდნენ.

კედელზე რომელიღაც რუსი მწერლის პორტრეტი ეკიდა. სათვალისანი ბიძია მშვიდად უცქერდა იავარქმნილ თოჯინებს. ჩანდა, რუსული აღზრდა სრულიად ითვალისწინებდა შექმნილ მდგომარეობას.

ფუცამ ახლა ზედ დაიხედა, შეკეცილი კაბის გასწორება სცადა და კინალამ შეჰყვირა — ერთი ფეხი აღარ ჰქონდა. ძირს ჩაიხედა... იქნება თვალი მოვკრა სადმეო და ზღართანიც მოადინა.

ხმაურზე მოსამსახურე შემოვიდა, ნახა ფუცა იატაკზე გაშოტილიყო. მან ხელი მოკიდა ფუცას დაკუჭულ კაბაზე და ოთახის კუთხეში მდგარ მოზრდილ ყუთში გადაუძახა.

ეტკინა ფუცას, არა, არა, მოტეხილი ფეხი ან დაბეგვილი გვერდები კი არა — გული ეტკინა, გული, რომლის არსებობაც ნუცამ კი არა, ფუცამაც ახლა გაიგო. გაიგო და არც გახარებია...

ის ხომ მხოლოდ ფეხმოტეხილი თოჯინა იყო და მეტი არაფერი...

ვერსად წავედი,
შემოვრჩი ქალაქს,
აქ მიტოვებულ
საფლავებს ვუვლი!

